สลค.สาร

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ISSN 1513-3591
ปีที่ ๒๑ ฉบับที่ ๓ (พิเศษ) เดือนสิงหาคม ๒๕๕๖ • www.cabinet.thaigov.go.th

ขอคุยด้วย

ในโอกาสที่วันที่ ๑๒ สิงหาคม ๒๕๕๖ เป็นวันเฉลิมพระชนมพรรษาสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ สลค.สาร ฉบับนี้จึงนำเสนอ**บทความพิเศษ เรื่อง สมเด็จพระบรมราชินีนาถ เคียงราษฎร์คู่ฟ้าพระบารมี** นอกจากนี้ ได้รวบรวมการถวายพระราชสมัญญาแด่สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ที่หน่วยงานต่าง ๆ ได้ถวายเพื่อเป็นความรู้แก่ท่านผู้อ่านด้วย

เมื่อวันที่ ๙ กรกฎาคม ๒๕๕๖ นายกรัฐมนตรีได้แต่งตั้งคณะกรรมการกลั่นกรองเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี รวม ๓ คณะ เพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบ กลั่นกรองข้อมูล ความจำเป็น ความเหมาะสม และความสอดคล้องของเรื่องที่เสนอคณะรัฐมนตรีกับนโยบายของคณะรัฐมนตรีและรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยอย่างเป็นระบบและรอบคอบรัดกุม สลค.สาร ฉบับนี้จึงได้นำคำสั่งดังกล่าวมาเผยแพร่ในเล่มด้วย

ส่วนเรื่องอื่น ๆ ในฉบับมีทั้งบทความเชิงวิชาการ และความรู้ทั่วไปที่ควรค่าแก่การสนใจติดตามเช่นเดิม ซึ่งผู้อ่านสามารถติดตามได้ในเล่ม

สารบัญ

บทความพิเศษ : **สมเด็จพระบรมราชินีนาถ เคียงราษฎร์คู่ฟ้าพระบารมี** ๓

พระราชสมัญญา สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ๑๐

มติคณะรัฐมนตรีที่สำคัญ ๑๒

คณะกรรมการกลั่นกรองเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี ๑๙

เรื่องของคนต่างจังหวัด : **เมื่อชุมชนมีเศรษฐกิจดีขึ้น** ๒๒

บทความวิชาการ : **ความมั่นคงทางอาหาร** ๒๔

เรื่องสำคัญที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ๓๒

หิ้งหนังสือ : **มองโลกให้บวก "HARD OPTIMISM"** ๓๔

ท้องถิ่นควรรู้ : **แนวทางการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕** ๓๕

สุขกายสบายใจ : **กำจัดสิ่งปฏิกูล** ๓๙

นวัตกรรมรอบโลก : **แว่นตาอัจฉริยะ** ๔๑

รู้รักภาษาไทย : **หมายเลข–เลขหมาย** ๔๒

ไปไหนไปกัน : **อุทยานแห่งชาติผาแต้ม** ๔๓

แสงส่องปัญญา ๔๔

บทความ/ข้อความ หรือความเห็นใด ๆ ที่ปรากฏใน "สลค.สาร"
เป็นความคิดเห็นส่วนตัวของผู้เขียน
ซึ่งสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีและกองบรรณาธิการ
ไม่จำเป็นต้องเห็นพ้องด้วย

สลค. ใสสะอาด

เปิดรับเรื่องร้องเรียนข้อมูลการ**ทุจริตคอร์รัปชันของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี** ผ่านทางตู้ ปณ. ๒ ทำเนียบรัฐบาล กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๒

บทความพิเศษ :

สมเด็จพระบรมราชินีนาถ เคียงราษฎร์คู่ฟ้าพระบารมี

สมศรี นาคจำรัสศรี

"...ข้าพเจ้ายังพูดกับนางสนองพระโอษฐ์และผู้ที่ตั้งใจจะมาทำงานกับเราว่า
เป็นพระราชินีกับเจ้าฟ้านี่ไม่ใช่หมายความว่ารับแต่คนสำคัญ
คนใหญ่คนโตไปในงานที่แต่งตัวสวยเท่านั้นนะ มันหมายถึงต้องทุ่มทั้งตัวไปหมดเลย
และส่วนมากจะเป็นไปในทางทุ่มทั้งตัวมากกว่า
เพราะผลประโยชน์ของคนส่วนรวมน่าจะสำคัญกว่าคนหมู่น้อย
เพราะฉะนั้นก็บอกเขาว่า กางเกงที่ให้หาปะตรงหัวเข่าหน่อยก็แล้วกัน
เพราะพระเจ้าอยู่หัวไม่ยอมให้ไปยืนค้ำหัวพูดกับราษฎร ถ้ายิ่งเป็นเวลานาน
ท่านต้องการให้นั่งลงพูดกับเขา..."[๑]

จากความตอนหนึ่งของพระราชดำรัสของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ที่ได้พระราชทานในวันเฉลิมพระชนมพรรษา เมื่อวันพุธที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๒๕ ณ ศาลาดุสิดาลัย สวนจิตรลดา แสดงให้เห็นถึงพระราชกรณียกิจนานัปการที่ทรงปฏิบัติตลอดเคียงคู่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว นับตั้งแต่พุทธศักราช ๒๔๙๓ ด้วยพระวิริยะอุตสาหะ พระปรีชาสามารถ และน้ำพระราชหฤทัยอันเปี่ยมล้นด้วยพระเมตตากรุณาแก่พสกนิกรชาวไทย ได้ทรงตระหนักถึงภารกิจอันใหญ่หลวงในการแบ่งเบาพระราชภารกิจทั้งปวงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในการขจัดทุกข์บำรุงสุขของพสกนิกรชาวไทย

ในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา ๑๒ สิงหาคมของทุกปี ที่ผ่านมาสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถได้พระราชทานพระราชวโรกาสให้คณะบุคคลต่าง ๆ เข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทเพื่อถวายพระพรชัยมงคล และในโอกาสดังกล่าวได้พระราชทานพระราชดำรัสแก่ผู้เข้าเฝ้าฯ ซึ่งจากการศึกษาพระราชดำรัสอันทรงคุณค่าดังกล่าวที่ได้จัดพิมพ์ไว้ในหนังสือเรื่อง "ประมวลพระราชดำรัส สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ" ที่พระราชทานในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา ซึ่งสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้จัดพิมพ์ขึ้นเพื่อเฉลิมพระเกียรติในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๖ รอบ ๑๒ สิงหาคม ๒๕๔๗ เมื่อ พ.ศ. ๒๕๔๘ ได้แสดงให้เห็นถึงพระมหากรุณาธิคุณและพระอัจฉริยภาพของสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถที่ได้ทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจนานัปการเพื่อประโยชน์แก่ประเทศชาติและประชาชนชาวไทยในด้านต่าง ๆ พระราชกรณียกิจที่สำคัญประการหนึ่งที่ทรงบำเพ็ญอยู่สม่ำเสมอ คือ การเสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมราษฎรในภูมิภาคต่าง ๆ ไม่ว่าในเมือง ชนบท ในท้องถิ่นทุรกันดารทั้งในป่าลึก หรือบนยอดเขาเพื่อทอดพระเนตรความเป็นอยู่ของราษฎรอย่างใกล้ชิด ซึ่งในบางคราวมีราษฎรที่ประสบปัญหาความเดือดร้อนต่าง ๆ ได้ทูลเกล้าฯ ถวายฎีกาขอพระราชทานความเป็นธรรมหรือขอพระราชทานพระบรมราชานุเคราะห์

---

[๑] *สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี, ประมวลพระราชดำรัสสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ที่พระราชทานในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา, (กรุงเทพฯ : บริษัท อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน), ๒๕๔๘), ๑๐๘.*

ต่อพระองค์ในฐานะแม่ของแผ่นดินด้วย และทรงให้ความสำคัญแก่ฎีกาของราษฎรทุกเรื่อง ดังข้อความตอนหนึ่งของพระราชดำรัสที่พระราชทานในโอกาสดังกล่าวเมื่อวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๒๔ ว่า *"...เรื่องฎีกานี้สำคัญมาก เจ้าหน้าที่มักจะไม่อยากให้ราษฎรถวายฎีกา ซึ่งมักจะเกิดทะเลาะเบาะแว้งโดยเฉพาะต่อหน้าพระพักตร์ เพราะไม่ช้าก็เสด็จฯ มา ชาวบ้านก็เก่งเหมือนกัน เขาจะเก็บซ่อนเอาไว้พอใกล้เสด็จฯ มาถึง จะถวายไม่ให้เจ้าหน้าที่ตะครุบเสียก่อน ก็เห็นใจเจ้าหน้าที่ว่า ไม่อยากให้รบกวน ไม่ให้กวนใจ แต่ความจริงแล้ว ตั้งแต่โบราณกาลมาสมัยตั้งแต่อินเดีย เพราะเราได้รับความเจริญ และก็วัฒนธรรมจากประเทศอินเดียมาตั้งแต่พระพุทธศาสนาแพร่ที่อินเดียนี้ พระมหากษัตริย์อินเดีย พอเป็นพุทธศาสนิกชนแล้ว จะวางกฎเกณฑ์หน้าที่ของพระมหากษัตริย์อย่างละเอียดถี่ยิบ ซึ่งข้าพเจ้าพอไปอ่านหนังสือที่สิรินธรให้เนรูห์เขียนก็เลยทราบ พระมหากษัตริย์สมัยเมื่อสองพันกว่าปีมาแล้วได้ประพฤติปฏิบัติเหมือนอย่างที่ทรงทำคือว่า พยายามช่วยราษฎรในเรื่องการทำมาหากินของเขา การส่งน้ำให้เข้าไร่เข้านาของเขา และต้องไม่มีกาลเวลา หมายความว่า จะมาบอกว่าวันนี้วันเสาร์วันอาทิตย์ฉันฮอลิเดย์ ไม่ได้..."*

ในการเสด็จพระราชดำเนินแต่ละครั้งจะพระราชทานความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ ให้แก่ราษฎร รวมทั้งมีพระราชปฏิสันถารถึงความทุกข์สุขและปัญหาความเดือดร้อนของราษฎรที่มาเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทรับเสด็จด้วย ซึ่งจากการศึกษาพระราชดำรัสที่พระราชทานในแต่ละปีจากหนังสือที่สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้จัดพิมพ์ดังกล่าว สะท้อนให้เห็นถึงพระมหากรุณาธิคุณที่เป็นที่ประจักษ์ในด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

๑. ด้านแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถทรงส่งเสริมและสนับสนุนแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง โดยทรงให้ความสำคัญแก่ความเจริญด้านเกษตรกรรมและกสิกรรม แม้ว่าประเทศที่เน้นด้านอุตสาหกรรมจะกลายเป็นมหาอำนาจ แต่ประเทศไทยไม่จำเป็นต้องแข่งขันในระดับนั้น ปัจจุบันทุกประเทศควรร่วมมือกันมากกว่าที่จะแข่งขันกันเพื่อความเป็นมหาอำนาจ ทรงสนับสนุนให้ราษฎรอยู่อย่างพอมีพอใช้ก่อน จึงค่อยพัฒนาด้านอื่น ๆ ดังพระราชดำรัสที่ว่า *"...การที่จะสอนให้ชาวบ้านทำอะไรพัฒนาอะไรนี่โดยใช้วัตถุดิบในท้องที่มาประดิษฐ์และก็หาตลาดนี้ถูกลักษณะของเศรษฐกิจสมัยใหม่ ซึ่งทั่วโลกต่อไปก็จะต้องหันมาทางเศรษฐกิจแบบนี้กันคือว่า self efficiency นี้ก่อน คือต้องมีพอกินพอใช้เสียก่อน..."* (หน้า ๔๖)

ทรงชื่นชมและสนับสนุนแนวพระราชดำริในการช่วยเหลือประชาชนของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ดังตอนหนึ่งในพระราชดำรัสที่ว่า *"...นักหนังสือพิมพ์ฝรั่งก็พูดเหมือนกันว่า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงทำถูกที่เน้นหนักไปที่ทางเกษตรกรรม กสิกรรม แม้ว่าท่านจะเกิดในอเมริกาและได้รับการศึกษาในประเทศสวิตเซอร์แลนด์จนถึงพระชนมายุ ๒๒ ก็ตาม ซึ่งท่านก็เป็นคนสมัยใหม่ แต่ถึงกระนั้น ท่านก็เห็นว่าการที่เจริญทางด้านเกษตรกรรม กสิกรรม และติดตามด้วยอุตสาหกรรมก็เป็นของที่ดีเป็นสิ่งที่เมืองไทยน่าจะปรารถนา..."* (หน้า ๑๔๒)

๒. ด้านส่งเสริมคุณธรรมและพัฒนาจิตใจ

ทรงมีแนวทางที่จะปลูกฝังคุณธรรมควบคู่ไปกับการพัฒนาด้านอื่น ๆ โดยทรงพระราชดำริว่า บุคคลนอกจากจะมีความรู้วิชาการสมัยใหม่แล้วควรต้องมีคุณธรรมควบคู่กันไปด้วยจึงจะทำให้ประเทศชาติอยู่รอด โดยทรงชื่นชมและทรงยกตัวอย่าง นายคริส เบญจกุล ว่าเป็นคนรุ่นใหม่ที่มีน้ำใจงดงาม มีเมตตากรุณา และมีความเอื้ออาทรต่อเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน โดยได้ช่วยเหลือผู้อื่น จนตนเองต้องได้รับบาดเจ็บสาหัส ดังตอนหนึ่งของพระราชดำรัสที่ว่า *"...เรื่องที่ทำให้ข้าพเจ้าชื่นใจเป็นที่สุด เกี่ยวกับนายคริส เบญจกุล ข้าพเจ้าเองก็ไม่รู้จักเขา แล้วก็อ่านในหนังสือพิมพ์ว่า เขาจอดรถลงไปช่วยสามีภรรยาที่จักรยานยนต์คว่ำ ไม่ใช่เขาผลีผลามลงจากรถไปช่วย*

เขาเห็นมีเลือดเต็มตัวเขาก็ลง หยุดไปช่วยแม้จะตั้งตีสามแล้วก็ตาม ข้าพเจ้าได้อ่านแล้วรู้สึกชุ่มชื่นใจว่า คริสนี่เป็นตัวอย่างของคนไทยรุ่นใหม่ ที่ไม่ใช่แต่ได้เรียนแต่วิชาการความรู้สมัยใหม่ได้เรียนมากเช่นเรียนคอมพิวเตอร์อะไรต่ออะไร แต่เขาเป็นคนมีคุณธรรมในหัวใจ..." (หน้า ๒๗๐)

๓. ด้านการศึกษา

ทรงให้ความสำคัญแก่การศึกษา นอกจากพระราชทานทุนการศึกษาให้แก่เยาวชนผู้ยากไร้ในชนบท ทรงให้โอกาสแก่ราษฎรในท้องถิ่นทุรกันดารได้มีโอกาสศึกษาวิชาชีพเพื่อนำไปเป็นเครื่องมือในการทำมาหากินแล้ว ทรงให้ความสำคัญต่อหลักสูตรการศึกษาที่จะช่วยพัฒนาคุณภาพของเยาวชนของชาติในอนาคตด้วย โดยทรงพระราชดำริว่า ปัจจุบันหลักสูตรการศึกษาของไทยไม่ให้ความสำคัญต่อวิชาศีลธรรมและโดยเฉพาะอย่างยิ่งประวัติศาสตร์ชาติไทย ซึ่งในต่างประเทศจะให้ความสำคัญต่อการศึกษาประวัติศาสตร์ของชาติตนเป็นอย่างยิ่ง (หน้า ๒๗๙) ซึ่งในเรื่องนี้กระทรวงศึกษาธิการได้ดำเนินการสนองพระราชดำริ โดยรับที่จะปรับปรุงให้มีการศึกษาวิชาประวัติศาสตร์และศีลธรรมเป็นวิชาเฉพาะ ตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการได้รายงานต่อคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๓ ว่ากระทรวงศึกษาธิการได้ดำเนินการตามพระราชดำรัสของสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถที่ทรงห่วงใยการศึกษาของเยาวชนเกี่ยวกับวิชาประวัติศาสตร์ หน้าที่พลเมืองและศีลธรรม โดยในปีการศึกษา ๒๕๔๓ ได้บรรจุวิชาประวัติศาสตร์ไว้ในแผนการศึกษาแยกเป็นวิชาเอกออกจากวิชาสังคมศึกษา ส่วนวิชาหน้าที่พลเมืองซึ่งปัจจุบันรวมอยู่ในหมวดวิชาสร้างเสริมลักษณะนิสัย (สลน.) และวิชาศีลธรรมซึ่งรวมอยู่ในหมวดวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต (สปช.) จะได้พิจารณาแยกออกมาเป็นวิชาเฉพาะ และคาดว่าจะเริ่มใช้ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๔๔ เป็นต้นไป *(หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๒๐๕/ว ๑๐๖ ลงวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๔๓)*

๔. ด้านการศาสนา

สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถทรงเห็นความสำคัญของศาสนาทุกศาสนาที่สอนให้คนเป็นคนดีแม้จะนับถือศาสนาต่างกันก็ไม่มีความขัดแย้งกัน ทุกศาสนาเป็นที่พึ่งของประชาชน ประชาชนตามหมู่บ้านต่าง ๆ ได้รับการอบรมสั่งสอนและได้รับความรู้จากพระสงฆ์ ทรงยกตัวอย่างว่าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงสำรวจและศึกษาหมู่บ้านที่ไม่ปรากฏอยู่ในแผนที่จากพระสงฆ์ที่อยู่ในพื้นที่เช่นเดียวกัน และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถเอง ทรงนับถือศาสนาพุทธโดยกำเนิด แต่ทรงได้รับการอบรมสั่งสอนเป็นอย่างดีจากแม่ชีแคทอลิกตั้งแต่ยังทรงพระเยาว์ *"...อันนี้เห็นไหมที่ข้าพเจ้าว่าเรามีบุญ ได้รับความร่วมมือจากทุกศาสนา ข้าพเจ้าเองเป็นพุทธโดยกำเนิด แต่ก็รักแม่ชีแคทอลิก เพราะว่าเจริญเติบโตมาจนไปต่างประเทศก็เจริญเติบโตมากับแม่ชีแคทอลิกทั้งหลายได้เห็นน้ำใจที่งดงามของท่านที่ทุ่มเทกับเด็กก็นับถือ..."* (หน้า ๑๐๕)

๕. ด้านการสังคมสงเคราะห์และสาธารณสุข

จากการที่ได้เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมราษฎรในทั่วทุกภูมิภาค จึงทรงได้รับทราบปัญหาความยากจนและโรคภัยไข้เจ็บต่าง ๆ ของราษฎรและได้พระราชทานความช่วยเหลือบรรเทาทุกข์แก่ราษฎรเหล่านั้น ด้วยการจัดหน่วยแพทย์เคลื่อนที่ดูแลสุขภาพอนามัยและรักษาพยาบาลราษฎรที่เจ็บป่วยในทุกหนแห่ง ดังความตอนหนึ่งของพระราชดำรัสที่ว่า *"...พวกเราไปไหนเราจะมีนมผงที่หมอแนะนำแล้ว แล้วก็มีกระติกน้ำร้อนซึ่งพวกเราจะแบกไปกันเอง เพราะว่าโดยมากมักจะมีเด็กที่สภาพยากจน แย่มากเลย แม่ไม่มีนมให้รับประทานก็จะป้อน แล้วก็แจกนมผง แล้วก็สอนวิธีให้แม่เขาเติมนมให้เด็กอย่างไร..."* (หน้า ๗๘) และในการรักษาพยาบาล ได้มีการตรวจติดตามผลและรักษาพยาบาลอย่างต่อเนื่อง จนราษฎรผู้เจ็บป่วยสามารถทำมาหากินต่อไปได้

๖. ด้านการส่งเสริมอาชีพ

ทรงส่งเสริมให้ราษฎรมีอาชีพเลี้ยงตนเองได้ รวมทั้งมีอาชีพเสริมตามทักษะความสามารถเพื่อเพิ่มรายได้ อันเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ด้วยการให้ราษฎรศึกษาและฝึกอาชีพกับมูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพที่ทรงจัดตั้งขึ้น เช่น ทรงส่งเสริมให้ราษฎรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือปลูกหม่อนเลี้ยงไหม และทอผ้า ชาวเขาทางภาคเหนือทำเครื่องเงินเพื่อให้เลิกปลูกฝิ่น ทางภาคใต้ให้ราษฎรศึกษาและใช้ประโยชน์จากลิเภาโดยนำมาทำกระเป๋า ราษฎรภาคกลางทำเครื่องปั้นดินเผา ส่วนชนกลุ่มน้อย อย่างไทยใหญ่สามารถประดิษฐ์ถนกยูงทองที่มีชื่อเสียง ซึ่งนอกจากราษฎรจะมีรายได้เลี้ยงชีพแล้วยังเป็นการอนุรักษ์งานศิลปะท้องถิ่นอันทรงคุณค่าของชาติด้วย นอกจากนี้ยังทรงซื้อที่ดินเพื่อจัดตั้งฟาร์มตัวอย่างที่บ้านขุนแตะ อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ทดลองเลี้ยงสัตว์สารพัดอย่างและปลูกผักเพื่อให้ราษฎรได้มีงานทำและมีรายได้เลี้ยงชีพ ดังพระราชดำรัสที่ว่า *"...ข้าพเจ้าบอกเขาว่า ผ้าที่เขาใส่นี่สวยมาก ทอให้พระราชินีได้ไหม ชาวบ้านก็บอกว่า พระราชินีจะเอาไปทำอะไร เพราะว่าผ้าแบบนี้ที่คนเขาจะนุ่งห่ม ก็มีแต่คนยากจนเท่านั้น คนใช้ที่กรุงเทพฯ นั่นแหละเขาใส่กัน พระราชินีจะใส่ไปทำไม ข้าพเจ้าก็ตอบไปว่าทอให้พระราชินีจะใส่ตลอด เขาก็ได้ตกลง มีการเข้าชื่อกันว่าใครบ้างจะรับอาสาทอผ้าไหมมัดหมี่ถวาย แบบที่เขาใส่กันลายแปลก ๆ ข้าพเจ้าได้ให้เงินล่วงหน้าไว้กับคนที่จะทอผ้าให้ข้าพเจ้าทุกคน สังเกตเห็นว่า แววตาของเขาทั้งหลายมีความหวังว่าเขามีงานทำ..."* (หน้า ๓๐๖)

๗. ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ทรงสนับสนุนและส่งเสริมให้ราษฎรรักษาทรัพยากรธรรมชาติ ป่าไม้ สัตว์ป่า และต้นน้ำลำธาร และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมให้อยู่ในสภาพที่อุดมสมบูรณ์และไม่ให้ถูกทำลายอีกต่อไป ดังเช่นทรงจัดตั้งโครงการป่ารักน้ำทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือด้วยทรงมุ่งหวังให้ราษฎรมีน้ำกินน้ำใช้ต่อไปในอนาคต นอกจากนี้ ยังทรงส่งเสริมราษฎรให้เห็นความสำคัญของป่าชายเลนและให้มีการอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อให้เป็นแหล่งอาศัยของสัตว์น้ำสำหรับเป็นอาหารของราษฎรต่อไป ดังพระราชดำรัสที่ว่า *"...ป่าชายเลน ก็คือที่เราจะมีปลา มีพันธุ์ปลา พันธุ์กุ้ง พันธุ์ปู พันธุ์หอยอะไรมากอย่างเดิม เราก็ควรที่จะตั้งจิตมั่นร่วมกันว่า พวกเราจะไม่มีวันทำร้ายและทำลายผืนแผ่นดินนี้ เราจะรักและทะนุถนอมเมืองไทยของเราไว้ก่อนที่จะสายเกินไป..."* (หน้า ๒๘๗)

นอกจากนี้ ยังทรงห่วงใยปัญหามลพิษที่เกิดจากการจราจรที่ติดขัดในกรุงเทพมหานคร โดยทรงแนะนำว่า ควรจะเพิ่มรถบริการสาธารณะเพื่อทุกคนจะได้ไม่ต้องใช้รถส่วนตัว ทุกคนต้องร่วมมือกันเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว ดังข้อความตอนหนึ่งในพระราชดำรัสที่ว่า *"...ทำอย่างไรกรุงเทพฯ จะเป็นฟ้าอมรต่อไป เพราะว่ารถติด รู้สึกทุกคนอารมณ์ไม่ดีเพราะฉะนั้นคนไทยเราก็ต้องช่วยกัน ช่วยคณะรัฐบาลคิดว่ามันถึงจุดหนึ่งแล้วที่ไม่ไหวแล้วที่เด็กเล็กอะไรต่าง ๆ ต้องไปทนทรมานในท้องถนนอันนี้ไม่ใช่ว่าเพิ่งจะมาเป็นปีนี้หรือสองปี มันต้องค่อย ๆ สะสม แปลว่าทุกคนต้องซื้อรถออกมาขับเพราะว่าไม่มีรถต่าง ๆ ไม่มีบริการต่าง ๆ ข้าพเจ้าก็พูดกับเพื่อนที่เป็นนักธุรกิจไทย บอกว่าลองให้เขาทำรถบัสดูไหม รถบัสใหญ่ ๆ ที่สบาย มีโทรศัพท์ มีอะไร แล้วทางรัฐบาลก็คงจะรับทำต่อไปจะทำให้รถเล็ก ๆ น้อย ๆ ที่เต็มถนนไปหมดไม่ต้องออกมา..."* (หน้า ๒๒๔)

๘. ด้านการพัฒนาทรัพยากรบุคคล

ทรงส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาทรัพยากรบุคคล โดยการนำผู้ที่เกษียณอายุแล้ว แต่ยังมีความรู้ความสามารถมาช่วยดูแลแก้ไขปัญหาของบ้านเมืองเพื่อประโยชน์ส่วนรวมของประเทศด้วยการจัดตั้งธนาคารสมอง ดังรับสั่งที่ว่า *"...ความจริงทุกคนที่ปลดเกษียณอายุไปแล้วเป็นคนที่มีคุณค่าสูงมาก..ก็เลยคิดกันว่า ทำธนาคารมันสมองดีกว่า ชักชวนผู้ที่ปลดเกษียณไปแล้วมารวมกันพบปะกัน และพิจารณาพุ่งไปตามสิ่งต่าง ๆ อย่างปัญหาเรื่องน้ำจืดของประเทศไทย ป่าไม้ที่ถูกทำลาย..."* (หน้า ๒๗๖)

ซึ่งในเรื่องนี้ รัฐบาลได้ดำเนินการเพื่อสนองพระราชดำรัสดังกล่าว โดยคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๓ มอบหมายให้ทุกกระทรวง ทบวง สำรวจทรัพยากรบุคคลที่ลาออกหรือเกษียณอายุไปแล้ว แต่ยังมีสุขภาพดี มีความรู้ความสามารถในการประดิษฐ์ คิดค้น วิจัย หรือการพัฒนาประเทศ และสมัครใจสมัครเป็นวุฒิอาสาในธนาคารสมอง โดยให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติทำหน้าที่เป็นหน่วยทะเบียนกลางธนาคารสมองรวบรวมข้อมูลและประสานงานกับเครือข่ายต่าง ๆ เพื่อจัดให้วุฒิอาสานำความรู้และประสบการณ์มาช่วยงานเพื่อประโยชน์ส่วนรวม รวมทั้งเสนอแนะมาตรการต่อคณะรัฐมนตรีในการนำวุฒิอาสามาใช้ประโยชน์ในการพัฒนาประเทศต่อไป โดยมีบทบาทสำคัญในการนำปัญญาความรู้ ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์จากการทำงานมาช่วยเสริมหรือเพิ่มประสิทธิภาพของการทำงานของหน่วยงาน และองค์กรต่าง ๆ โดยการเป็นที่ปรึกษาหรือพี่เลี้ยงให้คำแนะนำ ฝึกอบรม ติดตาม ดูงาน ตลอดจนเป็นตัวเชื่อมโยงเครือข่ายการทำงานร่วมกันระหว่างชุมชนกับหน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ

พระมหากรุณาธิคุณที่ได้กล่าวมานี้เป็นที่ประจักษ์และซาบซึ้งแก่ปวงพสกนิกรชาวไทย พระเกียรติคุณแผ่ไพศาลไปถึงนานาประเทศจนทรงได้รับการทูลเกล้าฯ ถวายรางวัลและปริญญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์จากหลายสถาบัน อาทิ ทรงได้รับการทูลเกล้าฯ ถวายเหรียญซีเรส (Ceres Medal) จากองค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (FAO) เมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๒ ในฐานะที่ทรงอุทิศพระองค์พัฒนาสตรีและประชาชนในชนบท และทรงสนับสนุนพระราโชบายในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในการเกษตรและที่ดินทำกินและปริญญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ด้านฮิวแมน เลทเทอร์ (An Honorary Degree of Doctor of Human Letters) จากมหาวิทยาลัยจอห์น ฮอปกินส์ เมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๘ ในฐานะที่ทรงอุทิศพระองค์เพื่อพัฒนาชุมชนในชนบทของไทย และโดยที่ทรงประกอบพระราชกรณียกิจนานัปการที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาของชาติ ในโอกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา ๑๒ สิงหาคม ๒๕๕๕ คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบการถวายพระราชสมัญญา **"พระผู้ทรงเป็นแม่และครูแห่งแผ่นดิน"** แด่**สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ผู้ทรงเป็นคู่พระราชหฤทัย เคียงราษฎร์คู่ฟ้าพระบารมี**

พระราชสมัญญา
สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ

พระราชกรณียกิจด้านต่าง ๆ ที่สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ทรงปฏิบัติมาอย่างต่อเนื่องยาวนาน เป็นที่ประจักษ์แก่สาธารณชนทั้งในและต่างประเทศ ด้วยสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ที่ผ่านมาหน่วยงานต่าง ๆ จึงได้ถวายพระราชสมัญญาแด่พระองค์

นอกจากพระราชสมัญญา **"พระผู้ทรงเป็นแม่และครูแห่งแผ่นดิน"** ที่กระทรวงศึกษาธิการได้ถวายแด่สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบเมื่อวันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๕๖ ดังรายละเอียดที่ปรากฏในหน้า ๑๒ แล้ว สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้รวบรวมการถวายพระราชสมัญญาที่หน่วยงานได้เสนอต่อที่ประชุมคณะรัฐมนตรีที่ผ่านมา มีดังนี้

อัคราภิรักษศิลปิน

กระทรวงวัฒนธรรมได้เสนอการถวายพระราชสมัญญา **"อัคราภิรักษศิลปิน"** แด่สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ต่อที่ประชุมคณะรัฐมนตรี ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ **๒๑ สิงหาคม ๒๕๕๕** รับทราบการถวายพระราชสมัญญา **"อัคราภิรักษศิลปิน"** ซึ่งมีความหมายว่า *"ศิลปินยิ่งใหญ่ผู้ปกปักรักษางานศิลปะ"* แด่สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เนื่องในโอกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา ๑๒ สิงหาคม ๒๕๕๕[๑]

พระมารดาแห่งไหมไทย

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้เสนอการถวายพระราชสมัญญา **"พระมารดาแห่งไหมไทย"** แด่สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เนื่องในโอกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา ๑๒ สิงหาคม ๒๕๕๕ ในนามรัฐบาลและปวงชนชาวไทย ต่อที่ประชุมคณะรัฐมนตรี ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ **๑๔ สิงหาคม ๒๕๕๕** เห็นชอบการถวายพระราชสมัญญา **"พระมารดาแห่งไหมไทย"** แด่สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เนื่องในโอกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา ๑๒ สิงหาคม ๒๕๕๕[๒]

พระมารดาแห่งการคุ้มครองความหลากหลายทางชีวภาพ

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้เสนอการถวายพระราชสมัญญา **"พระมารดาแห่งการคุ้มครองความหลากหลายทางชีวภาพ"** แด่สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เพื่อเฉลิมพระเกียรติเนื่องในปีสากลแห่งความหลากหลายทางชีวภาพ ค.ศ. ๒๐๑๐ ต่อที่ประชุมคณะรัฐมนตรี ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ **๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๓** เห็นชอบการถวายพระราชสมัญญา **"พระมารดาแห่งการคุ้มครองความหลากหลายทางชีวภาพ"** แด่สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เพื่อเฉลิมพระเกียรติเนื่องในปีสากลแห่งความหลากหลายทางชีวภาพ ค.ศ. ๒๐๑๐ ตามมติคณะกรรมการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพแห่งชาติ ในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๕๓ เมื่อวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๕๓[๓]

[๑] มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๕๕ ตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๘/ว ๒๑๓ ลงวันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๕๕

[๒] มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๕๕ ตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๘/ว ๒๐๘ ลงวันที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๕๕

[๓] มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ ตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๘/ว ๒๐๒ ลงวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๓

เรื่อง การขอพระราชทานถวายพระราชสมัญญา

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ **๗ พฤษภาคม ๒๕๕๖** ลงมติว่า

๑. เห็นชอบการถวายพระราชสมัญญา "พระผู้ทรงเป็นแม่และครูแห่งแผ่นดิน" แด่สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เนื่องในโอกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา ๑๒ สิงหาคม ๒๕๕๕ ตามที่กระทรวงศึกษาธิการเสนอ และให้คณะกรรมการตรวจสอบร่างกฎหมายและร่างอนุบัญญัติที่เสนอคณะรัฐมนตรีตรวจสอบและดำเนินการต่อไป

๒. ให้มีคณะกรรมการกลั่นกรองการขอพระราชทานถวายพระราชสมัญญาแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ และพระบรมวงศ์ ประกอบด้วย เลขาธิการคณะรัฐมนตรี เป็นประธาน ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี หรือผู้แทน ปลัดกระทรวงวัฒนธรรม หรือผู้แทน ราชเลขาธิการ หรือผู้แทน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา หรือผู้แทน เลขาธิการราชบัณฑิตยสถาน หรือผู้แทน รองเลขาธิการคณะรัฐมนตรีที่เลขาธิการคณะรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นกรรมการ และผู้อำนวยการสำนักอาลักษณ์และเครื่องราชอิสริยาภรณ์ เป็นกรรมการและเลขานุการ โดยให้คณะกรรมการมีหน้าที่พิจารณากลั่นกรองพระราชสมัญญาที่ส่วนราชการขอพระราชทานถวาย รวมทั้งมีหน้าที่ในการตรวจสอบ กลั่นกรอง เสนอความเห็น และข้อแนะนำเกี่ยวกับการจัดทำโครงการต่าง ๆ ที่หน่วยงานของรัฐเป็นผู้ดำเนินการเพื่อเฉลิมพระเกียรติน้อมเกล้าฯ ถวายในแต่ละโอกาสอย่างสมพระเกียรติ เพื่อให้ถูกต้องตามขั้นตอนการปฏิบัติและขนบธรรมเนียมประเพณีก่อนนำเสนอคณะรัฐมนตรี

ที่มา : หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ที่ นร ๐๕๐๘/๑๒๐๕๑ ลงวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๕๖

คัดเลือกโดย ปัญญาพล ศรีแสงแก้ว

เรื่อง มาตรการภาษีเพื่อสนับสนุนการบริจาคเงินเพื่อบูรณะโบราณสถาน โบราณวัตถุ และศิลปวัตถุ

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ **๔ มิถุนายน ๒๕๕๖** ลงมติอนุมัติหลักการร่างพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... และร่างกฎกระทรวง ฉบับที่ .. (พ.ศ. ....) ออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (มาตรการภาษีเพื่อสนับสนุนการบริจาคเงินเพื่อบูรณะโบราณสถาน โบราณวัตถุ และศิลปวัตถุ) รวม ๒ ฉบับ ตามที่กระทรวงการคลังเสนอ เพื่อให้กรมศิลปากรสามารถดำเนินการซ่อมแซมและบูรณะโบราณสถาน โบราณวัตถุ หรือศิลปวัตถุได้อย่างมีประสิทธิภาพ และส่งเสริมให้บุคคลธรรมดาบริจาคเงินเพื่อการซ่อมแซมและบูรณะโบราณสถาน โบราณวัตถุ และศิลปวัตถุของชาติ จึงกำหนดสิทธิประโยชน์ทางภาษี โดยแบ่งออกเป็นสองกรณี ดังนี้

๑. **กรณีทั่วไป** กำหนดให้บุคคลธรรมดาที่มีการบริจาคเงินให้แก่กรมศิลปากรเพื่อการบูรณะโบราณสถาน โบราณวัตถุ และศิลปวัตถุตามกฎหมายว่าด้วยโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ สามารถนำเงินบริจาคมาหักเป็นค่าลดหย่อนในการคำนวณภาษีได้เท่าจำนวนที่บริจาค แต่เมื่อรวมกับเงินบริจาคตามมาตรา ๔๗ (๗) แห่งประมวลรัษฎากรแล้ว ต้องไม่เกินร้อยละสิบของเงินได้พึงประเมินหลังหักค่าใช้จ่ายและค่าลดหย่อนอื่น ๆ แล้ว ทั้งนี้ สำหรับเงินได้พึงประเมินประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๖ ที่ต้องยื่นรายการในปี พ.ศ. ๒๕๕๗ เป็นต้นไป

๒. **กรณีพิเศษ** กำหนดให้บุคคลธรรมดาที่มีการบริจาคเงินให้แก่กรมศิลปากรเพื่อการบูรณะโบราณสถานฯ ได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้สำหรับเงินได้พึงประเมินหลังจากหักค่าใช้จ่ายและหักค่าลดหย่อนตามมาตรา ๔๗ (๑) (๒) (๓) (๔) (๕) หรือ (๖) แห่งประมวลรัษฎากร เป็นจำนวนสองเท่าของจำนวนที่บริจาค แต่เมื่อรวมกับเงินได้ที่ได้รับการยกเว้นสำหรับการจ่ายเป็นค่าใช้จ่ายเพื่อสนับสนุนการศึกษาตามโครงการที่กระทรวงศึกษาธิการให้ความเห็นชอบ และสำหรับการบริจาคให้แก่สถานศึกษาเพื่อสนับสนุนการศึกษา รวมทั้งสำหรับการบริจาคเพื่อสนับสนุนการกีฬาแล้ว ต้องไม่เกินร้อยละสิบของเงินได้พึงประเมินหลังจากหักค่าใช้จ่ายและค่าลดหย่อนนั้น ทั้งนี้ สำหรับเงินได้พึงประเมินตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๖ ถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๘

และให้ส่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณา แล้วดำเนินการต่อไปได้

ที่มา : หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๓/๑๔๔๒๓ ลงวันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๕๖

เรื่อง ยุทธศาสตร์การบูรณาการรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ (e-Government)

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ **๔ มิถุนายน ๒๕๕๖** ลงมติเห็นชอบยุทธศาสตร์การบูรณาการรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ (e-Government) เพื่อใช้เป็นกลไกในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และเห็นชอบให้กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ทก.) เป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ดังกล่าว ตามที่ ทก. เสนอ และให้ ทก. รับความเห็นของกระทรวงการคลัง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงคมนาคม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงแรงงาน กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงอุตสาหกรรม และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติไปพิจารณาดำเนินการต่อไป ทั้งนี้ ให้ ทก. ให้ความสำคัญในเรื่องการเชื่อมโยงข้อมูล การจัดทำข้อมูลระหว่างหน่วยงานภาครัฐให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน และการรักษาความปลอดภัยของข้อมูล เพื่อจะได้ยกระดับการบูรณาการรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ (e-Government) ไปสู่การให้บริการแบบอัตโนมัติ (e-Services) ต่อไป

ที่มา : หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๕/๑๔๘๘๘ ลงวันที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๕๖

ยุทธศาสตร์การบูรณาการรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์

๑. การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

การพัฒนาโครงข่ายสื่อสารข้อมูลภาครัฐ โดยการต่อยอดและยกระดับเครือข่าย GIN ให้เป็นโครงข่ายสื่อสารข้อมูลความเร็วสูงที่เชื่อมโยงภาครัฐสู่ประชาชนทุกภาคส่วน หรือ Super GIN รองรับการบริการรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ในหลากหลายรูปแบบ อาทิ การบริการด้านการเกษตร (e-Agriculture) การบริการสาธารณสุขทางไกล (Tele-Medicine) การขยายโอกาสทางการศึกษา (School Connectivity) ตลอดจนการขยายการให้บริการสู่ระดับท้องถิ่น (Local e-Government) เพื่อการบริการประชาชนและภาคธุรกิจเอกชนที่รวดเร็ว ทั่วถึง และครอบคลุม

๒. การเพิ่มประสิทธิภาพการบริการรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์

๒.๑ การบูรณาการศูนย์ข้อมูลภาครัฐ ดำเนินการบูรณาการฐานข้อมูลภาครัฐโดยการบูรณาการศูนย์ข้อมูลภาครัฐเข้าด้วยกันและให้มีระบบสารสนเทศแบบรวมศูนย์ (Government Data Consolidation) ทั้งในระดับภูมิภาคและระดับจังหวัด และให้หน่วยงานของรัฐ ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคใช้บริการศูนย์ข้อมูลภาครัฐดังกล่าว

๒.๒ การให้บริการคลาวด์ภาครัฐ ดำเนินการพัฒนาบริการคลาวด์ภาครัฐ (Government Cloud: G-Cloud) เพื่อให้บริการสำหรับหน่วยงานของรัฐทั้งในด้านการบริการโครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure as a Service) และแอพลิเคชั่นการให้บริการผ่านอินเทอร์เน็ต (Software as a Service) โดยกำหนดให้หน่วยงานของรัฐใช้บริการระบบ G-Cloud รวมทั้งการประสานแนวทางการจัดสรรงบประมาณ ICT ร่วมกับสำนักงบประมาณเพื่อให้เกิดการบูรณาการงบประมาณด้าน ICT และลดการลงทุนในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้าน ICT ในหน่วยงานของรัฐ

๒.๓ การพัฒนาบริการรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ โดยให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการพัฒนาระบบบริการอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อการให้บริการประชาชนและภาคธุรกิจเอกชนตามภารกิจของหน่วยงาน ในลักษณะของระบบบริการที่มีการบูรณาการข้อมูลระหว่างหน่วยงาน ทั้งนี้ ในระยะแรกให้ดำเนินการบูรณาการบริการรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ในกระทรวงหลัก ๔ กระทรวง ประกอบด้วย กระทรวงมหาดไทย กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงศึกษาธิการ และกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๓. การสนับสนุนการบริการรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์

๓.๑ การเชื่อมโยงแลกเปลี่ยนข้อมูลภาครัฐ ให้หน่วยงานของรัฐทุกหน่วยงานดำเนินการเชื่อมโยงแลกเปลี่ยนข้อมูลในภารกิจของหน่วยงานตามกรอบแนวทางการเชื่อมโยงรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์แห่งชาติ (Thailand e-Government Interoperability Framework) หรือ TH e-GIF โดยมีหน่วยงานกลางในการกำกับดูแลมาตรฐานข้อมูลเพื่อการเชื่อมโยงแลกเปลี่ยนข้อมูลดังกล่าว และให้หน่วยงานของรัฐที่มีการใช้งานข้อมูลไบโอเมตริกในภารกิจของหน่วยงานดำเนินการตามมาตรฐานการจัดเก็บข้อมูลไบโอเมตริกในส่วนของภาพลายนิ้วมือที่กระทรวงฯ กำหนด

๓.๒ การรักษาความปลอดภัยในการดำเนินธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ภาครัฐ โดยกำหนดมาตรฐานด้านการรักษาความปลอดภัยในการดำเนินธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ภาครัฐ และมาตรฐานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการตามมาตรฐานดังกล่าว และให้มีการพัฒนาระบบเฝ้าระวังความปลอดภัยในการดำเนินธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ภาครัฐ (Government Security Monitoring) เพื่อสร้างความเชื่อมั่นในการใช้บริการระบบบริการอิเล็กทรอนิกส์ภาครัฐ

เรื่อง การปรับปรุงองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่คณะกรรมการกลั่นกรองเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี*

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ **๙ กรกฎาคม ๒๕๕๖** เห็นชอบคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๑๕๙/๒๕๕๖ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการกลั่นกรองเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี รวม ๓ คณะ ลงวันที่ ๙ กรกฎาคม ๒๕๕๖ ประกอบด้วย

๑. คณะกรรมการกลั่นกรองเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี คณะที่ ๑ (ฝ่ายเศรษฐกิจ) ซึ่งมีรองนายกรัฐมนตรี (นายกิตติรัตน์ ณ ระนอง) เป็นประธานกรรมการ

๒. คณะกรรมการกลั่นกรองเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี คณะที่ ๒ (ฝ่ายสังคมและกฎหมาย) ซึ่งมีรองนายกรัฐมนตรี (นายพงศ์เทพ เทพกาญจนา) เป็นประธานกรรมการ

๓. คณะกรรมการกลั่นกรองเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี คณะที่ ๓ (ฝ่ายความมั่นคงและต่างประเทศ) ซึ่งมีรองนายกรัฐมนตรี (พลตำรวจเอก ประชา พรหมนอก) เป็นประธานกรรมการ

ที่มา : หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๓/๑๘๒๒๒ ลงวันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๕๖

* สามารถดูรายละเอียดคณะกรรมการกลั่นกรองเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรีได้ที่หน้า ๑๙

เรื่อง รายงานความคืบหน้าการจัดทำหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางของทางราชการ

ในคราวประชุมคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ **๑๐ มิถุนายน ๒๕๕๖** เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาเสนอเพิ่มเติมว่า โดยที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๕๖ เห็นชอบร่างกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการต่าง ๆ กรณีการจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต ซึ่งมีหลักการให้ตั้งศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริตขึ้นในทุกส่วนราชการ จึงสมควรที่ทุกส่วนราชการจะได้มอบหมายให้ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริตที่จะจัดตั้งขึ้นดังกล่าวไปดำเนินการให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางของทางราชการตามที่กระทรวงการคลังเสนอต่อไป ซึ่งคณะรัฐมนตรีพิจารณาแล้วลงมติว่า

๑. รับทราบรายงานความคืบหน้าการจัดทำหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางของทางราชการตามที่กระทรวงการคลังเสนอ

๒. เห็นชอบตามที่เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาเสนอเพิ่มเติม

ที่มา : หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๕/ว ๙๒ ลงวันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๕๖

สาระสำคัญของรายงานความคืบหน้าการจัดทำหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางของทางราชการ

๑. การเปิดเผยราคากลางของทางราชการในระบบการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-GP)

กรมบัญชีกลางได้มีการพัฒนาระบบ e-GP เพื่อรองรับการเปิดเผยราคากลางที่มิใช่งานก่อสร้าง ดังนี้

๑.๑ เมื่อหน่วยงานภาครัฐเพิ่มโครงการจัดซื้อจัดจ้างในระบบ e-GP ระบบจะกำหนดให้บันทึกข้อมูลราคากลาง และแนบไฟล์รายละเอียดการคำนวณราคากลางไว้ในระบบ โดยในช่วงวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๕๖ ถึงวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๕๖ หน่วยงานสามารถเลือกได้ว่า จะบันทึกข้อมูลราคากลางหรือไม่ก็ได้ เพื่อรองรับกรณีที่หน่วยงานยังไม่พร้อมที่จะประกาศราคากลางที่มิใช่งานก่อสร้าง และตั้งแต่วันที่ ๑๒ สิงหาคม ๒๕๕๖ เป็นต้นไป ระบบกำหนดให้ต้องบันทึกราคากลาง และแนบไฟล์รายละเอียดการคำนวณราคากลาง หากไม่บันทึกข้อมูลดังกล่าวจะไม่สามารถดำเนินการตามขั้นตอนการจัดซื้อจัดจ้างในระบบ e-GP ได้

๑.๒ การประกาศราคากลาง

๑.๒.๑ กรณีการจัดหาที่มีการแข่งขันที่ต้องมีการประกาศเชิญชวน ประกอบด้วย การจัดหาวิธีสอบราคา ประกวดราคา ประกวดราคาด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ การจ้างออกแบบและควบคุมงานโดยวิธีคัดเลือก การจ้างออกแบบและควบคุมงาน โดยวิธีคัดเลือกแบบจำกัดข้อกำหนด และการจ้างออกแบบและควบคุมงาน โดยวิธีพิเศษแบบประกวดแบบ จะเปิดเผยพร้อมกับการประกาศเชิญชวนที่หน้าเว็บไซต์

๑.๒.๒ กรณีการจัดหาที่ไม่มีการแข่งขัน จะเปิดเผยข้อมูลราคากลางพร้อมกับการนำสาระสำคัญของสัญญาประกาศทางเว็บไซต์

๑.๓ การแก้ไขข้อมูลราคากลาง

๑.๓.๑ การจัดหาด้วยวิธีสอบราคา ประกวดราคา สามารถแก้ไขได้ก่อนที่จะนำประกาศเชิญชวนทางเว็บไซต์

๑.๓.๒ การจัดหาโดยวิธีอื่นนอกเหนือจากข้อ ๑.๓.๑ สามารถแก้ไขได้ ก่อนนำข้อมูลสาระสำคัญประกาศทางเว็บไซต์

ซึ่งแนวทางการบันทึกข้อมูลเพื่อเปิดเผยราคากลางของทางราชการในระบบ e-GP กรมบัญชีกลางได้มีหนังสือแจ้งเวียนแนวทางการเปิดเผยราคากลางของทางราชการในระบบ e-GP ให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน และหน่วยงานอื่นของรัฐ ให้ถือปฏิบัติแล้ว ตามหนังสือกรมบัญชีกลาง ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๔๒๑.๔/ว ๑๗๙ ลงวันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๕๖

๒. การกำหนดหลักเกณฑ์ราคากลางยานอกบัญชียาหลักและเวชภัณฑ์ที่มิใช่ยา

กระทรวงสาธารณสุขได้มีการตั้งคณะอนุกรรมการพิจารณาเรื่องราคากลางยา และทบทวนราคากลางยาใหม่ ทั้งในบัญชียาหลักแห่งชาติและนอกบัญชียาหลักแห่งชาติ รวมทั้งการกำหนดราคากลางของเวชภัณฑ์ที่มิใช่ยา เพื่อให้สถานพยาบาลหรือหน่วยงานภาครัฐจัดซื้อจัดจ้างในราคาที่เหมาะสมเป็นธรรม และสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและการแข่งขันในตลาดยา ซึ่งในเบื้องต้นกระทรวงสาธารณสุขกำหนดแผนการดำเนินงานโดยจะกำหนดหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางยาในกลุ่มยาที่มีการใช้สูงมาประกาศใช้ก่อน สำหรับกลุ่มอื่นจะใช้หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางยาเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๓ ไปก่อน สำหรับเวชภัณฑ์ที่มิใช่ยาจะใช้หลักเกณฑ์เดียวกันกับหลักเกณฑ์กำหนดราคากลางยาในบัญชียาหลักและนอกบัญชียาหลัก ซึ่งคาดว่าสามารถจัดทำหลักเกณฑ์ให้แล้วเสร็จก่อนเดือนสิงหาคม ๒๕๕๖

๓. การกำหนดหลักเกณฑ์ราคากลางการพัฒนาระบบคอมพิวเตอร์

กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารได้มีการจัดทำแนวทางปฏิบัติ หลักเกณฑ์และคู่มือการประเมินราคาการพัฒนาซอฟต์แวร์ ประเภทโปรแกรมประยุกต์ (Application Software) ดิจิตอลคอนเทนต์ (Digital Content) และสื่อสร้างสรรค์ (Animation) โดยหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานพัฒนาซอฟต์แวร์ ประเภทโปรแกรมประยุกต์ (Application Software) เพื่อให้หน่วยงานของรัฐสามารถนำไปใช้ในการจัดซื้อจัดจ้างได้ ซึ่งแนวทางและวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานพัฒนาซอฟต์แวร์ ประเภทโปรแกรมประยุกต์ (Application Software) ดังกล่าว มีโปรแกรมให้หน่วยงานภาครัฐสามารถกรอกข้อมูลตามแนวทางที่กำหนดสามารถทราบจำนวนเงินที่เป็นราคากลางงานพัฒนาซอฟต์แวร์ ประเภทโปรแกรมประยุกต์ได้ ซึ่งอยู่ระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการจัดหาระบบคอมพิวเตอร์ของรัฐ ซึ่งคาดว่าจะสามารถประกาศใช้ได้ก่อนเดือนสิงหาคม ๒๕๕๖

๔. การกำหนดราคากลางการจ้างที่ปรึกษา

สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อพิจารณาแนวทางในการกำหนดหลักเกณฑ์ราคากลางการจ้างที่ปรึกษาแล้ว ซึ่งคาดว่าจะเสนอหลักเกณฑ์การกำหนดราคากลางการจ้างที่ปรึกษาต่อคณะรัฐมนตรีได้ภายในวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๕๖ เพื่อให้ส่วนราชการและหน่วยงานอื่นของรัฐถือปฏิบัติต่อไป

๕. การกำหนดราคามาตรฐานครุภัณฑ์ให้ครอบคลุมรายการครุภัณฑ์ประเภทต่าง ๆ

สำนักงบประมาณได้ดำเนินการปรับปรุงราคามาตรฐานครุภัณฑ์ให้ครอบคลุมรายการครุภัณฑ์ประเภทต่าง ๆ ตามหนังสือสำนักงบประมาณ ที่ นร ๐๗๑๙/ว ๕๗ ลงวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖ เพื่อให้ส่วนราชการและหน่วยงานอื่นของรัฐใช้เป็นแนวทางในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี ตามบัญชีราคามาตรฐานครุภัณฑ์ฉบับเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๕๖ ซึ่งมีรายละเอียดรายการมาตรฐานครุภัณฑ์ที่เพิ่มขึ้นจากบัญชีราคามาตรฐานครุภัณฑ์จำนวน ๔๘ รายการ และปัจจุบันสำนักงบประมาณอยู่ระหว่างพัฒนาระบบการจัดทำราคามาตรฐานครุภัณฑ์ให้สามารถรายงานผลการจัดซื้อครุภัณฑ์ตามบัญชีราคามาตรฐานและนอกบัญชีราคามาตรฐานของหน่วยงานภาครัฐ เพื่อนำมาใช้ในการกำหนดราคามาตรฐานครุภัณฑ์ให้เหมาะสม โปร่งใส เป็นธรรม และใช้ในการจัดทำงบประมาณของสำนักงบประมาณ รวมทั้งเป็นข้อมูลประกอบการกำหนดราคากลางของหน่วยงานภาครัฐต่อไป

เรื่อง การลดเอกสารประกอบระเบียบวาระการประชุมคณะรัฐมนตรี

โดยที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติ (**๒๙ มกราคม ๒๕๕๖**) มอบหมายให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีรับไปพิจารณากำหนดรูปแบบและประเภทของเอกสารที่หน่วยงานของรัฐที่เสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรีจะต้องจัดส่งให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีสำหรับใช้ในการจัดทำระเบียบวาระการประชุมคณะรัฐมนตรีเพื่ออำนวยประโยชน์ให้การประชุมคณะรัฐมนตรีมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นและต่อมาคณะรัฐมนตรีได้มีมติ (**๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๖**) เห็นชอบแนวปฏิบัติในการลดเอกสารประกอบระเบียบวาระการประชุมคณะรัฐมนตรีตามที่สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเสนอ ดังนั้น สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีจึงขอยกเลิกแนวทางปฏิบัติตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๑/ว ๒๔ ลงวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ และขอให้ใช้แนวปฏิบัติใหม่ที่คณะรัฐมนตรีเห็นชอบแล้ว ดังนี้

๑. เอกสารเรื่องที่เสนอคณะรัฐมนตรี

ประเภทเรื่อง/เอกสารตามระเบียบวาระการประชุมคณะรัฐมนตรี	จำนวนเอกสารที่ต้องจัดทำ *			จำนวน CD [หนังสือต้นเรื่อง+สิ่งที่ส่งมาด้วย (ถ้ามี)]
	หนังสือต้นเรื่อง	สำเนาหนังสือต้นเรื่อง	สิ่งที่ส่งมาด้วย	
๑. **เอกสารสิ่งตีพิมพ์ที่ไม่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่นำเสนอคณะรัฐมนตรี** รวมทั้งเอกสารเพื่อการประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานที่ประสงค์จะมอบให้คณะรัฐมนตรี	-	-	-	
	ให้หน่วยงานดำเนินการจัดส่งให้แก่รัฐมนตรีแต่ละท่านโดยตรง และหากประสงค์จะให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีแจ้งให้ที่ประชุมคณะรัฐมนตรีทราบด้วยให้หน่วยงานเจ้าของเรื่องแจ้งเพียงรายชื่อเอกสารต่างๆ ดังกล่าวไปเพื่อสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีแจ้งต่อที่ประชุมเท่านั้น *(กำหนดเริ่มดำเนินการในวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๖)*			
๒. **เรื่องเสนอคณะรัฐมนตรีทราบเป็นข้อมูล** ซึ่งเป็นเรื่องที่หน่วยงานเจ้าของเรื่องประสงค์จะเสนอคณะรัฐมนตรีทราบโดยมิได้มีข้อกฎหมาย ระเบียบ หลักเกณฑ์ หรือมติคณะรัฐมนตรีกำหนดให้ต้องเสนอคณะรัฐมนตรีทราบ	๑	-	-	๑
	(กำหนดเริ่มดำเนินการในวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๖)			
๓. **เรื่องเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ** ซึ่งเป็นเรื่องที่หน่วยงานเจ้าของเรื่องต้องเสนอคณะรัฐมนตรีทราบตามบทบัญญัติของกฎหมาย ระเบียบ หลักเกณฑ์ หรือมติคณะรัฐมนตรีกำหนดให้เสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ รวมตลอดถึงเป็นเรื่องที่มีประเด็นปัญหาสำคัญที่คณะรัฐมนตรีควรต้องทราบ				๑
๓.๑ เรื่องเสนอเพื่อทราบทั่วไป	๑	๗๐	๒๐	
๓.๒ เรื่องเสนอเพื่อทราบเกี่ยวกับร่างกฎหมาย	๑	๗๐	๔๐	
	(กำหนดเริ่มดำเนินการในวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๕๖)			

* จำนวนเอกสารที่ต้องจัดทำ

๑. ให้หน่วยงานเจ้าของเรื่องบันทึกข้อมูลลงแผ่น CD จำนวน ๑ แผ่น โดยข้อมูลประกอบด้วยหนังสือต้นเรื่องและสิ่งที่ส่งมาด้วยตามลำดับ

๒. กรณีเป็นร่างกฎหมายที่เสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาตามประเภทเรื่องที่ ๕ ให้หน่วยงานเจ้าของเรื่องจัดส่งเอกสารเพิ่มเติมอีก ๔๐ ชุด เพื่อสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีจะได้ดำเนินการจัดส่งให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณาตามมติคณะรัฐมนตรีต่อไป

ประเภทเรื่อง/เอกสารตามระเบียบวาระการประชุมคณะรัฐมนตรี	จำนวนเอกสารที่ต้องจัดทำ *			จำนวน CD [หนังสือต้นเรื่อง+สิ่งที่ส่งมาด้วย (ถ้ามี)]
	หนังสือต้นเรื่อง	สำเนาหนังสือต้นเรื่อง	สิ่งที่ส่งมาด้วย	
๔. **เรื่องเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่ออนุมัติ/เห็นชอบ** ซึ่งเป็นเรื่องที่ไม่สำคัญไม่ใช่เรื่องนโยบายและมีแนวปฏิบัติและระเบียบ หลักเกณฑ์ที่ชัดเจนอยู่แล้ว ซึ่งสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีจะนำเสนอนายกรัฐมนตรี/รองนายกรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบ/อนุมัติไปได้ แล้วนำเสนอคณะรัฐมนตรีในระเบียบวาระการประชุมเพื่อทราบตามนัยมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๒๐				๑
๔.๑ เรื่องเกี่ยวกับเรื่องทั่วไป	๑	๗๐	๒๐	
๔.๒ เรื่องเกี่ยวกับร่างกฎหมาย	๑	๗๐	๔๐	
๔.๓ เรื่องเกี่ยวกับการแต่งตั้ง	๑	๗๐	๕	
	(กำหนดเริ่มดำเนินการในวันที่ ๒ กันยายน ๒๕๕๖)			
๕. **เรื่องเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา** ซึ่งเป็นเรื่องที่หน่วยงานเจ้าของเรื่องต้องเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ/อนุมัติ ตามบทบัญญัติของกฎหมาย ระเบียบ หลักเกณฑ์ หรือมติคณะรัฐมนตรีกำหนดให้เสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา	๑	๗๐	๗๐	
	(จะพิจารณาดำเนินการในระยะต่อไป)			

๒. ให้หน่วยงานเจ้าของเรื่องจัดส่ง CD บันทึกข้อมูลของหนังสือที่เสนอเรื่องและสิ่งที่ส่งมาด้วยทั้งหมดไปยังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีพร้อมกับการส่งเอกสารหนังสือต้นเรื่องด้วยโดยให้ปฏิบัติ ดังนี้

๒.๑ หนังสือเสนอเรื่อง ให้จัดทำไฟล์ข้อมูล ๒ รูปแบบ คือ

๒.๑.๑ รูปแบบ PDF ของหนังสือที่มีเลขที่หนังสือ ลงวันที่ และลายมือชื่อผู้ลงนาม ที่ตรงกับเอกสารต้นฉบับ เพื่อนำไปจัดทำระเบียบวาระการประชุมคณะรัฐมนตรี

๒.๑.๒ รูปแบบ Microsoft Word ของหนังสือเพื่อนำไปใช้ประกอบการจัดทำบันทึกสรุปเรื่องเสนอนายกรัฐมนตรี/รองนายกรัฐมนตรี

๒.๒ เอกสารประกอบหนังสือเสนอเรื่อง (สิ่งที่ส่งมาด้วย) ให้จัดทำไฟล์ข้อมูลในรูปแบบ PDF และบันทึกไฟล์ตามลำดับให้สอดคล้องกับรายการสิ่งที่ส่งมาด้วยตามหนังสือเสนอเรื่อง

๒.๓ ให้บันทึกไฟล์ข้อมูลทั้งหมดใส่แผ่น CD พร้อมแนบใบนำส่งไฟล์ที่แสดงรายละเอียดข้อมูล เช่น ลำดับเอกสาร ชื่อไฟล์ ชนิดของไฟล์ และวัน เวลาที่บันทึกข้อมูลพร้อมทั้งชื่อและหมายเลขโทรศัพท์ของผู้รับผิดชอบไฟล์ข้อมูล (ตัวอย่างใบนำส่งไฟล์ข้อมูล download ได้ที่ www.cabinet.thaigov.go.th)

ที่มา : หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๖/ว ๙๓ ลงวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๕๖

คณะกรรมการกลั่นกรองเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี*

คณะรัฐมนตรีได้มีมติ (๙ กรกฎาคม ๒๕๕๖) เห็นชอบการแต่งตั้งคณะกรรมการกลั่นกรองเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี เพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบกลั่นกรองข้อมูล ความจำเป็น ความเหมาะสม และความสอดคล้องของเรื่องที่เสนอคณะรัฐมนตรีกับนโยบายของคณะรัฐมนตรี และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยอย่างเป็นระบบและรอบคอบรัดกุม โดยแต่งตั้งคณะกรรมการกลั่นกรองเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี รวม ๓ คณะ ประกอบด้วย คณะที่ ๑ ฝ่ายเศรษฐกิจ คณะที่ ๒ ฝ่ายสังคมและกฎหมาย และคณะที่ ๓ ฝ่ายความมั่นคงและต่างประเทศ ซึ่งมีรายละเอียดองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ ดังนี้

คณะกรรมการกลั่นกรองเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี คณะที่ ๑ (ฝ่ายเศรษฐกิจ)

องค์ประกอบ

๑. รองนายกรัฐมนตรี (นายกิตติรัตน์ ณ ระนอง)	**ประธานกรรมการ**
๒. รองนายกรัฐมนตรี (นายนิวัฒน์ธำรง บุญทรงไพศาล)	รองประธานกรรมการ
๓. รองนายกรัฐมนตรี (นายยุคล ลิ้มแหลมทอง)	รองประธานกรรมการ
๔. รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นายวราเทพ รัตนากร)	กรรมการ
๕. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง	กรรมการ
๖. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา	กรรมการ
๗. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	กรรมการ
๘. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม	กรรมการ
๙. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	กรรมการ
๑๐. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	กรรมการ
๑๑. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงาน	กรรมการ
๑๒. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์	กรรมการ
๑๓. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	กรรมการ
๑๔. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม	กรรมการ
๑๕. เลขาธิการนายกรัฐมนตรี	กรรมการ
๑๖. เลขาธิการคณะรัฐมนตรี	กรรมการ
๑๗. ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ	กรรมการ
๑๘. เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา	กรรมการ
๑๙. รองเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ฝ่ายการเมืองประจำรองนายกรัฐมนตรี (นายกิตติรัตน์ ณ ระนอง)	กรรมการ
๒๐. โฆษกประจำสำนักนายกรัฐมนตรี	กรรมการ
๒๑. เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	กรรมการและเลขานุการ
๒๒. รองเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่เลขาธิการคณะรัฐมนตรีมอบหมาย	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๒๓. รองเลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ที่เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติมอบหมาย	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

อำนาจหน้าที่

๑. พิจารณากลั่นกรองเรื่องสำคัญในปัญหาที่เกี่ยวพัน หรือมีผลกระทบต่อเศรษฐกิจในภาพรวม รวมทั้งด้านการเงิน การคลัง การภาษีอากร สถาบันการเงิน การลงทุน การผลิต การหารายได้เข้าประเทศ การนำเข้าและส่งออกสินค้า นโยบายรัฐวิสาหกิจ และการพลังงาน รวมถึงเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจในภาพรวมอื่น เช่น กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง โครงการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้านและชุมชน (SML) ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง หรือโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ และเรื่องสำคัญในปัญหาที่เกี่ยวพันหรือเรื่องที่มีผลกระทบ ด้านการท่องเที่ยวและกีฬา การเกษตร การคมนาคม หรือเรื่องที่มีผลกระทบต่อโครงสร้างพื้นฐาน การสงวน อนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การจัดการและการใช้ประโยชน์ที่ดินและทรัพยากรธรรมชาติ เทคโนโลยีและการสื่อสาร การพลังงาน วิทยาศาสตร์ และการอุตสาหกรรม ก่อนที่จะนำเสนอคณะรัฐมนตรี

๒. ประเมิน วิเคราะห์ และเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางตัดสินใจเชิงรุกในประเด็นนโยบายตามข้อ ๑ ตามนโยบายของคณะรัฐมนตรีและบทบัญญัติในหมวด ๕ แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย เพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรี

๓. ดำเนินการขับเคลื่อนนโยบายเร่งด่วน ดังนี้

- ๓.๑ แก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนและผู้ประกอบการเนื่องจากภาวะเงินเฟ้อและราคาน้ำมันเชื้อเพลิง
- ๓.๒ ยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน โดยเพิ่มกำลังซื้อภายในประเทศ สร้างสมดุลและความเข้มแข็งอย่างมีคุณภาพให้แก่ระบบเศรษฐกิจมหภาค
- ๓.๓ ปรับลดภาษีเงินได้นิติบุคคล
- ๓.๔ ส่งเสริมให้ประชาชนเข้าถึงแหล่งเงินทุน
- ๓.๕ ยกระดับราคาสินค้าเกษตรและให้เกษตรกรเข้าถึงแหล่งเงินทุน
- ๓.๖ เร่งเพิ่มรายได้จากการท่องเที่ยวทั้งในและนอกประเทศ
- ๓.๗ ส่งเสริมให้มีการบริหารจัดการน้ำอย่างบูรณาการและเร่งรัดขยายเขตพื้นที่ชลประทาน

๔. พิจารณาเรื่องอื่น ๆ ตามที่นายกรัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

๕. มีอำนาจเชิญรัฐมนตรี และหน่วยงานอื่น ๆ มาชี้แจง

* มติคณะรัฐมนตรีวันที่ ๙ กรกฎาคม ๒๕๕๖ และคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๑๕๙/๒๕๕๖ ลงวันที่ ๙ กรกฎาคม ๒๕๕๖ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการกลั่นกรองเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี รวม ๓ คณะ

คณะกรรมการกลั่นกรองเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี คณะที่ ๒ (ฝ่ายสังคมและกฎหมาย)

องค์ประกอบ

๑.	**รองนายกรัฐมนตรี (นายพงศ์เทพ เทพกาญจนา)**	**ประธานกรรมการ**
๒.	รองนายกรัฐมนตรี (นายปลอดประสพ สุรัสวดี)	รองประธานกรรมการ
๓.	รองนายกรัฐมนตรี (พลตำรวจเอก ประชา พรหมนอก)	รองประธานกรรมการ
๔.	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน	รองประธานกรรมการ
๕.	รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นายสันติ พร้อมพัฒน์)	กรรมการ
๖.	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	กรรมการ
๗.	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม	กรรมการ
๘.	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ	กรรมการ
๙.	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข	กรรมการ
๑๐.	เลขาธิการนายกรัฐมนตรี	กรรมการ
๑๑.	เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	กรรมการ
๑๒.	ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ	กรรมการ
๑๓.	เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา	กรรมการ
๑๔.	เลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน	กรรมการ
๑๕.	เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ	กรรมการ
๑๖.	รองเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ฝ่ายการเมืองประจำรองนายกรัฐมนตรี (นายพงศ์เทพ เทพกาญจนา)	กรรมการ
๑๗.	โฆษกประจำสำนักนายกรัฐมนตรี	กรรมการ
๑๘.	เลขาธิการคณะรัฐมนตรี	กรรมการและเลขานุการ
๑๙.	รองเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่เลขาธิการคณะรัฐมนตรีมอบหมาย	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๒๐.	รองเลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ที่เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติมอบหมาย	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

อำนาจหน้าที่

๑. พิจารณากลั่นกรองเรื่องสำคัญในปัญหาที่เกี่ยวพันหรือมีผลกระทบต่อด้านสังคม ด้านแรงงาน ด้านวัฒนธรรม ด้านการศึกษา ด้านสาธารณสุข ด้านกฎหมาย การพัฒนาสังคม การพัฒนาองค์กรชุมชน การพัฒนาคุณภาพชีวิต รวมทั้งการบริหารทรัพยากรบุคคลภาครัฐ และการคุ้มครองผู้บริโภค ก่อนที่จะนำเสนอคณะรัฐมนตรี

๒. ประเมิน วิเคราะห์ และเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางตัดสินใจเชิงรุกในประเด็นนโยบายตามข้อ ๑ ตามนโยบายของคณะรัฐมนตรีและบทบัญญัติในหมวด ๕ แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย เพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรี

๓. ดำเนินการขับเคลื่อนนโยบายเร่งด่วน ดังนี้

๓.๑ สนับสนุนการพัฒนางานศิลปหัตถกรรมและผลิตภัณฑ์ชุมชนเพื่อการสร้างเอกลักษณ์และการผลิตสินค้าในท้องถิ่น

๓.๒ พัฒนาระบบประกันสุขภาพ

๓.๓ เร่งรัดและผลักดันการปฏิรูปการเมืองที่ประชาชนมีส่วนร่วมอย่างกว้างขวาง

๔. พิจารณาเรื่องอื่น ๆ ตามที่นายกรัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

๕. มีอำนาจเชิญรัฐมนตรี และหน่วยงานอื่น ๆ มาชี้แจง

คณะกรรมการกลั่นกรองเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี คณะที่ ๓ (ฝ่ายความมั่นคงและต่างประเทศ)

องค์ประกอบ

๑.	**รองนายกรัฐมนตรี (พลตำรวจเอก ประชา พรหมนอก)**	**ประธานกรรมการ**
๒.	รองนายกรัฐมนตรี (นายสุรพงษ์ โตวิจักษณ์ชัยกุล)	รองประธานกรรมการ
๓.	รองนายกรัฐมนตรี (นายพงศ์เทพ เทพกาญจนา)	รองประธานกรรมการ
๔.	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน	รองประธานกรรมการ
๕.	รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นายสันติ พร้อมพัฒน์)	กรรมการ
๖.	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม	กรรมการ
๗.	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ	กรรมการ
๘.	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย	กรรมการ
๙.	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม	กรรมการ
๑๐.	เลขาธิการนายกรัฐมนตรี	กรรมการ
๑๑.	เลขาธิการคณะรัฐมนตรี	กรรมการ
๑๒.	ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ	กรรมการ
๑๓.	เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา	กรรมการ
๑๔.	เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	กรรมการ
๑๕.	ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ	กรรมการ
๑๖.	รองเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ฝ่ายการเมืองประจำรองนายกรัฐมนตรี (พลตำรวจเอก ประชา พรหมนอก)	กรรมการ
๑๗.	โฆษกประจำสำนักนายกรัฐมนตรี	กรรมการ
๑๘.	เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ	กรรมการและเลขานุการ
๑๙.	รองเลขาธิการคณะรัฐมนตรีที่เลขาธิการคณะรัฐมนตรีมอบหมาย	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

อำนาจหน้าที่

๑. พิจารณากลั่นกรองเรื่องสำคัญในปัญหาที่เกี่ยวพันหรือมีผลกระทบต่อด้านความมั่นคง การทหาร การป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม การป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติด การป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน การต่างประเทศ แรงงานต่างด้าว กระบวนการยุติธรรม การพิจารณาเรื่องที่เกี่ยวกับศาล องค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ และองค์กรอื่นตามรัฐธรรมนูญ

๒. ประเมิน วิเคราะห์ และเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางตัดสินใจเชิงรุกในประเด็นนโยบายตามข้อ ๑ ตามนโยบายของคณะรัฐมนตรีและบทบัญญัติในหมวด ๕ แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย เพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรี

๓. ดำเนินการขับเคลื่อนนโยบายเร่งด่วน ดังนี้
- ๓.๑ สร้างความปรองดองสมานฉันท์ของคนในชาติและฟื้นฟูประชาธิปไตย
- ๓.๒ เร่งนำสันติสุขและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนกลับมาสู่พื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้
- ๓.๓ ป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในภาครัฐอย่างจริงจัง
- ๓.๔ กำหนดให้การแก้ไขและป้องกันปัญหายาเสพติดเป็น “วาระแห่งชาติ”
- ๓.๕ เร่งฟื้นฟูความสัมพันธ์และพัฒนาความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านและนานาประเทศ

๔. พิจารณาเรื่องอื่น ๆ ตามที่นายกรัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

๕. มีอำนาจเชิญรัฐมนตรี และหน่วยงานอื่น ๆ มาชี้แจง

มุกดา

เมื่อชุมชนมีเศรษฐกิจดีขึ้น

เป็นที่ทราบกันมานานแล้วว่า วิถีชีวิตของ**ผู้คนในชนบท**มีความสงบและเรียบง่ายกว่าวิถีชีวิตของ**คนในเมือง** แต่ในยุคโลกาภิวัตน์ที่การเดินทางและการติดต่อสื่อสารกันทั่วทุกมุมโลกมีความสะดวก รวดเร็ว ประกอบกับความเจริญในด้านต่าง ๆ ที่นับวันจะมีการพัฒนารุดหน้ายิ่ง ๆ ขึ้น ก็ต้องยอมรับว่าในปัจจุบันหลายสิ่งหลายอย่างในชนบทได้เปลี่ยนแปลงไปมาก ซึ่งจากการสังเกตการเปลี่ยนแปลงในพื้นที่จังหวัดมุกดาหารซึ่งเป็นภูมิลำเนาของผู้เขียนเองในช่วงเกือบ ๑๐ ปีที่ผ่านมาพบว่า มีการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นหลายเรื่อง ซึ่งการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นดังกล่าวมีทั้งส่วนที่ดีและไม่ดีปะปนกันไป

ปัจจุบันชาวบ้านในพื้นที่ต่าง ๆ มีงานหรืออาชีพให้ทำหลากหลายมากขึ้น จากเดิมที่มีทางเลือกเพียงการทำการเกษตรโดยมีอาชีพหลักเป็นชาวนาซึ่งส่วนใหญ่เป็นการปลูกข้าวไว้กินเองและปลูกพืชอื่นเสริม เช่น ปลูกมันสำปะหลัง และผักต่าง ๆ ปัจจุบันพบว่าชาวบ้านมีทางเลือกและมีรายได้จากหลายด้านมากขึ้น ทั้งจากการปลูกยางพารา ที่ในบางพื้นที่เริ่มมีการกรีดและขายยางแล้ว และนับวันจะมีจำนวนผู้ปลูกเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ และจากการรับจ้างในบริษัท ห้าง ร้าน หรือสวนยางพาราในพื้นที่ต่าง ๆ ที่มีจำนวนมากขึ้น จึงทำให้ชาวบ้านมีรายได้เพิ่มขึ้นและมีการจับจ่ายใช้สอย ซื้อขายกันภายในชุมชนและนอกชุมชนมากขึ้น จนมีตลาดหรือร้านค้าต่าง ๆ ทั้งร้านขายของกินของใช้ โดยเฉพาะเสื้อผ้า และสิ่งอำนวยความสะดวกเพิ่มและกระจายตัวอยู่มากขึ้น ซึ่งของกินและของใช้ที่วางขายอยู่นั้นก็มีหลากหลายชนิดและมีราคาแพงขึ้น

การเดินทางภายในชุมชนต่าง ๆ ในปัจจุบันมีความสะดวกรวดเร็วมากขึ้นจนเกือบไม่ต่างจากในเมือง จากเดิมที่การเดินทางออกจากชุมชนไปยังถนนสายหลักหรือจะเข้าในเมืองจะอาศัยรถโดยสารประจำทางที่ให้บริการในหมู่บ้านและชุมชนใกล้เคียงซึ่งมีอยู่เพียงจำนวน ๒ คัน ปัจจุบันชาวบ้านมีจักรยานยนต์ใช้เกือบทุกครัวเรือน อีกหลายครอบครัวก็ยังมีรถยนต์ส่วนตัวใช้ และมีแนวโน้มว่านับวันจะมีจำนวนมากขึ้นด้วย จนทำให้ในตอนนี้ไม่มีผู้ใช้บริการรถโดยสารดังกล่าวแล้ว

สิ่งที่เกิดขึ้นตามมาก็คือวิถีชีวิตของชาวบ้านที่เริ่มเปลี่ยนไป เดิมคนในชุมชนส่วนใหญ่จะประกอบอาหารโดยจัดหาและใช้วัตถุดิบต่าง ๆ ที่มีอยู่ในชุมชนซึ่งตนเองมีอยู่หรือได้จากการแบ่งปันหรือแลกเปลี่ยนจากครอบครัวอื่น แต่บัดนี้มีการซื้อขายวัตถุดิบในการประกอบอาหารแทนการแบ่งปันหรือแลกเปลี่ยนกันมากขึ้น นอกจากนี้ยังมีการซื้ออาหาร

สำเร็จรูปแทนการทำอาหารเองมากขึ้น แม้ว่าของเหล่านั้นจะมีราคาแพงขึ้นกว่าในอดีตมากก็ตาม ส่วนการทำนาที่ถือเป็นอาชีพหลัก ซึ่งเดิมส่วนใหญ่จะเป็นการทำเอง ช่วยเหลือกันและจ้างแรงงานบ้างเพียงบางส่วน ก็กลายเป็นให้ความสำคัญกับการจ้างแรงงานมากขึ้น จนทำให้ในฤดูกาลทำนาทั้งในช่วงปักดำและเก็บเกี่ยวบางช่วงขาดแคลนแรงงานและมีการแย่งคนงานและทำให้ค่าแรงสูงขึ้นกว่าปกติมาก หรือเกินวันละ ๓๐๐ บาท ก็มี

เดิมแม้จะไม่ค่อยมีเงินแต่คนในชุมชนก็ยังอยู่ได้และอยู่กันอย่างมีความสุขจากการใช้หรือบริโภคทรัพยากรที่มีในชุมชน (พึ่งพาตนเอง) แต่ปัจจุบันกลายเป็นทุกคนต่างแข่งขันกันหาเงินและหาสิ่งอำนวยความสะดวก ข้าวของเครื่องใช้บางอย่างที่เคยทำใช้เอง ก็มีการทำเองน้อยลงและเน้นซื้อ (พึ่งพาภายนอก) มากขึ้น ซึ่งเกือบทุกอย่างต้องใช้เงินซื้อเชื่อว่าคนในชุมชนน้อยคนที่จะเห็นถึงความเปลี่ยนแปลงและตระหนักถึงเรื่องดังกล่าว เพราะต่างกำลังรีบเร่งทำงานหาเงิน

สิ่งที่เกิดขึ้นน่าจะเป็นภาพที่สะท้อนให้เห็นถึงเศรษฐกิจภายในชุมชนหรือภายในจังหวัดที่ดีขึ้น และความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอาจเป็นเพราะคนในชุมชนมีกำลังซื้อมากขึ้น ซึ่งหากมองในมิติด้านเศรษฐกิจก็น่าจะถือเป็นเรื่องที่ดีของชาวบ้าน จะมีส่วนที่ไม่ดีก็คือค่าครองชีพที่สูงขึ้นเป็นเงาตามตัวซึ่งอาจจะสูงกว่ารายได้ที่เพิ่มขึ้นก็เป็นได้ เพราะทั้งของกินและของใช้ ค่าแรงและต้นทุนการผลิตทางการเกษตรต่าง ๆ ล้วนมีราคาสูงขึ้นไม่ต่างจากในเมืองใหญ่ ๆ เลย นอกจากนี้ ยังมีค่าใช้จ่ายจากของฟุ่มเฟือยต่าง ๆ ที่ชาวบ้านเริ่มมีความต้องการและแสวงหาเพิ่มมากขึ้น แต่เมื่อมองในมิติด้านสังคมก็อาจจะไม่ใช่เรื่องดีเท่าใดนัก เพราะสิ่งที่เกิดขึ้นดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงวิถีชีวิตของคนในชนบทที่เริ่มจะไม่สงบ ไม่เรียบง่าย และพึ่งพาตนเองไม่ได้เหมือนในอดีตแล้ว แต่กลับเห็นชีวิตที่ต้องดิ้นรนเพื่อหาเงินมาจับจ่ายใช้สอย ซึ่งต้องซื้อทั้งของกินและของใช้มากขึ้นและแพงขึ้นรวมทั้งค่าใช้จ่ายจากต้นทุนค่าแรงด้านการเกษตร ต่างมีราคาสูงไม่ต่างจากเมืองใหญ่ ๆ เลย ทั้งนี้ แม้ว่าเรื่องดังกล่าวจะถือเป็นเรื่องธรรมดาและอาจเป็นเรื่องดีในแง่เศรษฐกิจ แต่ผู้เขียนก็อดไม่ได้ที่จะเป็นห่วงถึงผลกระทบต่อวิถีชุมชนที่จะเพิ่มมากขึ้นจนทำลายวิถีชีวิตหรือวัฒนธรรมที่ดีงามที่มีอยู่เดิม เพราะเริ่มเห็นได้ชัดว่า เงินมีความสำคัญต่อวิถีชีวิตชุมชนมากขึ้นและการแบ่งปันก็เริ่มลดน้อยลง คนเริ่มจะมีความทุกข์ง่ายและมากขึ้น และสักวันอาจจะไม่มีความแตกต่างระหว่างสังคมเมืองกับสังคมในชนบทและไม่มีพื้นที่สงบเรียบง่ายให้คนในเมืองได้พักพิงในยามเหนื่อยล้า ซึ่งก็ได้แต่หวังเพียงว่าทั้งสองสิ่งจะได้รับการดูแลและพัฒนาไปพร้อมกัน

บทความวิชาการ :

ความมั่นคงทางอาหาร (Food Security)*

เรียบเรียงโดย สุภาวดี เลิศสถิตย์

วิกฤติการณ์อาหารโลก (World Food Crisis) ได้เกิดขึ้นในช่วงต้นปี ๒๕๕๑ และได้ทวีความรุนแรงอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ประชาคมโลกต้องล้มตายด้วยความอดอยากและหิวโหย เนื่องจากทั่วโลกต้องประสบปัญหาราคาน้ำมันในตลาดโลกที่ปรับตัวสูงขึ้น ส่งผลให้ราคาอาหารสูงขึ้นตามไปด้วยจนทำให้บางประเทศ เช่น ประเทศอินเดีย ยูเครน รัสเซีย เวียดนาม อินโดนีเซีย และกัมพูชา เริ่มขาดแคลนอาหารหลัก (Food deficit) ต้องนำเข้าอาหารและโภคภัณฑ์เป็นจำนวนมาก รวมทั้งหลาย ๆ ประเทศต้องวางมาตรการห้ามส่งออกและมีการเรียกเก็บภาษีส่งออกทั้งข้าวและอาหาร ปัญหาวิกฤติการณ์อาหารโลกนับเป็น

---

* บทความเรื่องความมั่นคงทางอาหารเป็นการดำเนินการตามโครงการจัดทำข้อมูลเพื่อสนับสนุนการวิเคราะห์เรื่องเสนอคณะรัฐมนตรีและงานด้านการบริหารจัดการของคณะรัฐมนตรี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารวบรวมข้อมูลในประเด็นที่น่าสนใจ เพื่อจัดทำเป็นฐานข้อมูลสนับสนุนการวิเคราะห์เรื่องและการให้ความเห็นประกอบการตัดสินใจของคณะรัฐมนตรี รวมทั้งการนำข้อมูลดังกล่าวมาใช้ในการปรับปรุงประสิทธิภาพการทำงานของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ปัญหาระดับโลกที่คุกคามทั้งทางสังคมและการเมือง จึงเป็นเหตุให้องค์การระหว่างประเทศต้องหันมาให้ความสำคัญกับเรื่องความมั่นคงทางอาหาร[๑]

นอกจากนี้ หลายหน่วยงานทั่วโลกยังมีความกังวลเกี่ยวกับปัญหา Food Waste ซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญอีกประการหนึ่งที่ก่อให้เกิดปัญหาวิกฤติการณ์อาหารโลก Food Waste คือ อาหารที่ถูกทิ้ง หรือเหลือจากการรับประทาน ทำให้สูญเสียอาหารเป็นจำนวนมาก โดยในปี ๒๕๕๓ มีเศษอาหารที่ถูกทิ้งทั้งหมด ๑.๓ ล้านตัน ซึ่งเป็น ๑ ใน ๓ ของจำนวนการผลิตอาหารทั่วโลก และจากผลการศึกษาของ Institution of Mechanical Engineers สหราชอาณาจักรระบุว่า อาหารที่ผลิตขึ้นทั้งหมดบนโลกสูญเสียและกลายเป็นขยะถึงร้อยละ ๓๐-๕๐[๒] โดยในแต่ละปีจะมีปริมาณอาหารที่ถูกทิ้งเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ซึ่งทุกวันนี้เราสูญเสียอาหารไปถึง ๑,๔๐๐ แคลอรีต่อคนต่อวัน ทำให้หลายประเทศ เช่น ประเทศอังกฤษ สก็อตแลนด์ เวลส์ และไอร์แลนด์เหนือ[๓] ได้มีนโยบายลดอาหารที่ถูกทิ้ง และให้ความสำคัญกับการลดของเสีย พัฒนาสินค้าที่ยั่งยืน และใช้แหล่งทรัพยากรให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ถึงแม้ว่าประเทศไทยจะยังไม่ประสบปัญหานี้ แต่ก็ควรตระหนักและหามาตรการเพื่อป้องกันปัญหานี้ไว้ด้วย เนื่องจากหากมีการทำการเกษตรที่น้อยลงจะส่งผลให้ในอนาคตทรัพยากรทางอาหารของประเทศไทยจะลดน้อยลงจนเกิดวิกฤติการณ์อาหารขึ้นได้

ความมั่นคงทางอาหาร (Food Security) มีความสำคัญยิ่งต่อการจัดการอาหารทั้งระบบให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และทันต่อสถานการณ์ต่าง ๆ ทั้งภาวะปกติและภาวะวิกฤติ จะเห็นได้จากประเทศต่าง ๆ ได้เร่งดำเนินการสร้างความมั่นคงทางอาหาร โดยการเตรียมความพร้อมแก้ไขปัญหาต่าง ๆ เพื่อลดความอดอยากและความยากจน รวมทั้งวิกฤติการณ์อาหารที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่ส่งผลกระทบต่อผลผลิตทางการเกษตร โดยเป็นความร่วมมือกับประเทศต่าง ๆ ทั้งในระดับภูมิภาค และในระดับโลก รัฐบาลได้ให้ความสำคัญในเรื่องนี้เป็นอย่างมาก ซึ่งที่ผ่านมาประเทศไทยได้เข้าร่วมประชุมทั้งในเวทีระดับนานาชาติและระดับโลก โดยครั้งล่าสุดคณะรัฐมนตรีได้มีมติ (๑๑ กันยายน ๒๕๕๕) รับทราบเกี่ยวกับผลการประชุมผู้นำเขตเศรษฐกิจเอเปก ครั้งที่ ๒๐ ณ นครวลาดิวอสต๊อก สหพันธรัฐรัสเซีย เมื่อวันที่ ๘ กันยายน ๒๕๕๕ ที่ผ่านมา โดยนายกรัฐมนตรีได้เสนอให้ประเทศไทยเป็นแหล่งความมั่นคงทางอาหารของโลก[๔]

๑. ความมั่นคงทางอาหาร (Food Security) คืออะไร

๑.๑ องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ หรือ FAO (Food and Agriculture of the United Nations) ได้ให้นิยามของคำว่า ความมั่นคงทางอาหาร ไว้ในงาน World Food Summit เมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๙[๕] ว่า

"ความมั่นคงทางอาหารเกิดขึ้นได้เมื่อประชาชนเข้าถึงอาหาร หรือมีฐานะทางเศรษฐกิจที่จะเข้าถึงอาหารได้ตลอดเวลา โดยอาหารดังกล่าวมีคุณค่าทางโภชนาการปลอดภัย และมีปริมาณที่เพียงพอ ในการที่จะตอบสนองต่อความต้องการด้านโภชนาการ และความนิยมในการบริโภค เพื่อการดำเนินชีวิตที่มีสุขภาพแข็งแรงและกระปรี้กระเปร่า"

---

[๑] บทความวิกฤติการณ์อาหารโลกของมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ โดยผู้จัดการออนไลน์ วันที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๕๑

[๒] กรวิกา, อาหารกว่าครึ่งบนโลกจบที่ถังขยะอย่างสูญเปล่า, ข่าวต่างประเทศ (ออนไลน์) แหล่งที่มา http://www.greenworld.or.th/greenworld/foreign 2082

[๓] Who we are (ออนไลน์) แหล่งที่มา http://www.wrap.org.uk/content/who-we-are

[๔] คณะรัฐมนตรีมีมติ (๑๑ กันยายน ๒๕๕๕) เรื่อง การประชุมผู้นำเขตเศรษฐกิจเอเปก ครั้งที่ ๒๐ ตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๖/๒๕๐๐๓ ลงวันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๕๕

[๕] เพ็ชร ชินบุตร, **ความมั่นคงทางอาหารกับการวางแผนบริหารความเชื่อมั่นในช่วงสถานการณ์ไม่ปกติ**, สถาบันอาหาร กระทรวงอุตสาหกรรม,วารสารบรรจุภัณฑ์ไทย มกราคม-กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕

๑.๒ ในการประชุมสุดยอดว่าด้วยความมั่นคงทางอาหารโลก ครั้งที่ ๑ ได้ให้คำนิยามของความมั่นคงทางอาหารไว้ว่า[๖]

ความมั่นคงทางอาหาร หมายถึง *สถานการณ์ที่ทุกคนในทุกเวลาสามารถเข้าถึงอาหารได้ทั้งด้านกายภาพ สังคม และเศรษฐกิจอย่างพอเพียง ปลอดภัย และมีคุณค่าทางโภชนาการที่ตรงกับรสนิยมของตนเองเพื่อการมีชีวิตที่ดีและสุขภาพที่แข็งแรง (Food Security exists when all people, at all times, have physical and economic access to sufficient, safe and nutritious food to meet their dietary needs and food preference for an active and healthy life)*

๑.๓ นิยามตามพระราชบัญญัติคณะกรรมการอาหารแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๑[๗]

ความมั่นคงทางอาหาร หมายความว่า *การเข้าถึงอาหารที่มีอย่างเพียงพอสำหรับการบริโภคของประชาชนในประเทศ อาหารมีความปลอดภัย และมีคุณค่าทางโภชนาการเหมาะสมตามความต้องการ ตามวัยเพื่อการมีสุขภาวะที่ดี รวมทั้งการมีระบบการผลิตที่เกื้อหนุน รักษาความสมดุลของระบบนิเวศวิทยา และความคงอยู่ของฐานทรัพยากรอาหารทางธรรมชาติของประเทศ ทั้งในภาวะปกติหรือเกิดภัยพิบัติ สาธารณภัยหรือการก่อการร้ายอันเกี่ยวเนื่องจากอาหาร*

กล่าวโดยสรุป ความมั่นคงทางอาหาร หมายถึง *การมีอาหารที่เพียงพอ และประชาชนสามารถเข้าถึงอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการได้อย่างเพียงพอและตลอดเวลาโดยที่ไม่อยู่ด้วยความหิวโหยหรืออดอยาก*

๒. องค์ประกอบสำคัญของความมั่นคงทางอาหาร

ความมั่นคงทางอาหารตามแนวคิดของ FAO ประกอบด้วย ๔ องค์ประกอบสำคัญ ดังนี้

๒.๑ การมีอาหารที่เพียงพอ (Food Availability) คือ การมีปริมาณอาหารที่มีคุณภาพที่เหมาะสมอย่างเพียงพอ

๒.๒ การเข้าถึงอาหาร (Food Accessibility) คือ การที่บุคคลสามารถเข้าถึงทรัพยากรได้และมีสิทธิในการที่จะได้อาหารอย่างเหมาะสมตามความจำเป็นด้านโภชนาการ

๒.๓ การใช้ประโยชน์จากอาหาร (Food Utilization) คือ บทบาทของอาหารที่มีต่อความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชนโดยการมีปริมาณอาหารที่เพียงพอ มีน้ำสะอาดในการอุปโภค-บริโภค มีสุขอนามัย และการดูแลสุขภาพที่ดี

๒.๔ อาหารมีสม่ำเสมอ (Food Stability) คือ ประชาชนโดยรวม ครอบครัว และปัจเจกบุคคลสามารถเข้าถึงอาหารอย่างเพียงพอตลอดเวลา

---

[๖] การบรรยายพิเศษ เรื่อง ความพร้อมของไทยในการรับมือวิกฤติการณ์ความมั่นคงทางอาหาร โดยนายธีระ วงศ์สมุทร รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เมื่อวันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๕๔ ณ โรงแรมมิราเคิลแกรนด์ กรุงเทพมหานคร

[๗] พระราชบัญญัติคณะกรรมการอาหารแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๑ ประกาศราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๕ ตอนที่ ๓๑ ก วันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑

[๘] โปรดดูเชิงอรรถที่ ๕ ข้างต้น

๓. ความสำคัญของความมั่นคงทางอาหาร

อาหารเป็นหนึ่งในปัจจัยสี่ซึ่งเป็นปัจจัยพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์และการมีสุขภาพทางกายที่ดี ความมั่นคงทางอาหารจึงเป็นเรื่องสำคัญทั้งในปัจจุบันและอนาคต[๙] โดยในช่วงหลายปีที่ผ่านมา นานาประเทศต่างต้องเผชิญกับภัยพิบัติทางธรรมชาติในรูปแบบต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นพายุ น้ำท่วม หรือแผ่นดินไหว ซึ่งภัยธรรมชาติเหล่านี้ล้วนส่งผลกระทบต่อการผลิตอาหาร หลายประเทศตกอยู่ในภาวะวิกฤติขาดแคลนอาหาร โดยเฉพาะเมื่อผลผลิตทางการเกษตรมีราคาแพง และไม่สามารถผลิตได้เพียงพอต่อความต้องการ หลาย ๆ ประเทศจึงมีความพยายามที่จะร่วมกันฝ่าวิกฤติเพื่อก่อให้เกิดความมั่นคงทางอาหารขึ้น รวมทั้งประเทศไทยด้วย[๑๐]

จากรายงานการศึกษาวิจัยของสถาบันระหว่างประเทศเพื่อการค้าและการพัฒนา ปี ๒๕๕๓ สรุปได้ว่า ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงทางอาหารประกอบด้วย การเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศที่ส่งผลต่อผลิตภาพการผลิตในภาคการเกษตรและส่งผลต่อเนื่องถึงอุปทานอาหาร ประชากรโลกที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นภาวะวิกฤติพลังงานที่ส่งผลให้เกิดการปรับเปลี่ยนจากการปลูกพืชอาหารไปปลูกพืชพลังงานมากขึ้น การเกิดภัยพิบัติธรรมชาติ การเปิดเสรีทางการค้าบางกรณีที่ส่งผลให้ราคาสินค้าอาหารปรับตัวสูงขึ้น

จากรายงาน global food policy ซึ่งจัดทำโดย international food policy research พบว่า ราคาสินค้าอาหารโลกปรับตัวสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องมาตั้งแต่ปี ๒๕๕๐ และส่งผลให้ประชากรหลายร้อยล้านคนทั่วโลกประสบกับภาวะหิวโหยและขาดสารอาหาร และรายงานขององค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ ปี ๒๕๕๕ ได้เสนอตัวเลขเชิงประมาณการว่า อีก ๑๐ ปีข้างหน้าราคาธัญพืชจะสูงขึ้นร้อยละ ๑๐ ราคาเนื้อสัตว์จะสูงขึ้นร้อยละ ๓๐ ปริมาณความต้องการจะเพิ่มขึ้นสูงถึงร้อยละ ๗๐ ดังนั้นความมั่นคงทางอาหารจึงเป็นประเด็นเชิงนโยบายการพัฒนาที่มีความสำคัญยิ่ง[๑๑]

การเตรียมพร้อมรับมือกับวิกฤติการณ์ความมั่นคงทางอาหารที่ประชากรโลกต้องประสบกับความอดอยากหิวโหยและทุพโภชนาการอันเนื่องมาจากปัญหาราคาน้ำมันที่ส่งผลให้ราคาอาหารสูงขึ้นจนเกิดภาวะการขาดแคลนอาหารไปทั่วโลกซึ่งเริ่มจากการประชุมสุดยอดว่าด้วยเรื่องอาหารโลก (World Food Summit) ครั้งแรก โดย FAO ณ กรุงโรม ประเทศอิตาลี เมื่อปี ๒๕๓๙ โดยได้มีการกำหนดกรอบนโยบายผลักดันให้เกิดความมั่นคงด้านอาหารในระดับโลกขึ้น และการประชุมครั้งที่ ๒ เมื่อปี ๒๕๔๕ เพื่อติดตามผลการดำเนินงานในช่วง ๕ ปี ที่ผ่านมา รวมทั้งการประชุมครั้งที่ ๓ เมื่อปี ๒๕๕๒ นอกจากนี้ ยังมีการประชุมในเวทีระดับผู้นำของประเทศที่จัดโดย FAO และยังมีการประชุมนานาชาติระดับรัฐมนตรีอีกหลายครั้ง โดยเฉพาะในช่วงหลังเกิดวิกฤติการณ์ด้านอาหาร (Food Crisis) ในช่วงปี ๒๕๕๑-๒๕๕๒ เช่น การประชุมของรัฐมนตรีที่รับผิดชอบด้านอาหารของ APEC ที่ประเทศญี่ปุ่น การประชุมรัฐมนตรีเกษตรระดับภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกของ FAO ที่ประเทศเกาหลีใต้ และการประชุมโต๊ะกลมระดับรัฐมนตรีที่ประเทศเวียดนาม รวมทั้งการประชุมระดับเจ้าหน้าที่หรือผู้เชี่ยวชาญอีกหลายประเทศในปี ๒๕๕๓ และครั้งล่าสุดการประชุมสมัชชาวิชาการความมั่นคงทางอาหารประจำปี ๒๕๕๕[๑๒]

๔. สถานการณ์ความมั่นคงทางอาหารในภูมิภาคเอเชีย

อัตราการเพิ่มขึ้นของประชากรในภูมิภาคเอเชียที่เพิ่มขึ้นทุกขณะ ประกอบกับการผลิตพืชผลทางการเกษตรมีข้อจำกัดมากขึ้น ต้นทุนการผลิตปรับตัวสูงขึ้นตลอดเวลา และผลผลิตทางการเกษตรได้รับผลกระทบจากภัยธรรมชาติอย่างต่อเนื่อง จึงทำให้เกิดปัญหาความไม่มั่นคงทางอาหารในภูมิภาคเอเชียขึ้น[๑๓] โดยภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิกมีประชากรมากที่สุด ๓,๒๕๖ ล้านคน มีประชากรอดอยาก ๕๑๙ ล้านคน คิดเป็นร้อยละ ๑๖ และ FAO ได้คาดการณ์ว่าในปี ๒๕๕๓ ประชากรจำนวน ๕๗๘ ล้านคนในเอเชียและแปซิฟิกจะมีภาวะการขาดสารอาหาร[๑๔]

---

[๙] ปวรรัตน์ พรรธนประเทศ, ความมั่นคงทางอาหาร, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

[๑๐] สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ, ความมั่นคงทางอาหาร...เริ่มจากครัวชุมชน (ออนไลน์), แหล่งที่มา http://www.thaihealth.go.th

[๑๑] อาเซียนกับบทบาทด้านความมั่นคงทางอาหาร กรุงเทพธุรกิจ [ออนไลน์], แหล่งที่มา http://www.facebook.com2Asian knowledge Institute/posts

[๑๒] โปรดดูเชิงอรรถที่ ๖ ข้างต้น

[๑๓] สถานการณ์ความมั่นคงทางอาหารในภูมิภาคเอเชีย (ออนไลน์), แหล่งที่มา http://www.eastasiawatch.in.th

[๑๔] สุวรรณี คำมั่น, รองเลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, เอกสารความมั่นคงด้านอาหารระดับนานาชาติและระดับประเทศ, ๕ กันยายน ๒๕๕๔

๔.๑ สาเหตุของความไม่มั่นคงทางอาหาร[๑๕] ได้แก่ วิกฤติด้านอาหารและพลังงาน การเติบโตของประเทศเศรษฐกิจเกิดใหม่และภัยคุกคามจากปัญหาการเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศ เป็นสาเหตุสำคัญของความไม่มั่นคงทางอาหาร นอกจากนี้ยังมีสาเหตุอื่น ๆ อีก เช่น

๔.๑.๑ ปัญหาความเสื่อมโทรมของฐานทรัพยากรอาหาร ได้แก่ การลดลงของพื้นที่ป่าไม้ การเสื่อมโทรมของดิน และปัญหาของทรัพยากรน้ำ

๔.๑.๒ ปัญหาของระบบการผลิตอาหารที่ไม่ยั่งยืน ได้แก่ ปัญหาพันธุกรรมในการผลิตอาหาร การพึ่งพาปุ๋ยและสารเคมีการเกษตร และการลดลงของเกษตรกรรายย่อย และการขยายตัวของธุรกิจการเกษตรขนาดใหญ่

๔.๑.๓ ปัญหาโครงสร้างของที่ดินทำกินและสิทธิในการเข้าถึงทรัพยากร

๔.๑.๔ บทบาทของการค้าปลีกขนาดใหญ่ที่มีบทบาทมากขึ้นในระบบอาหาร

๔.๑.๕ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศโลกและผลกระทบต่อการผลิตอาหาร

๔.๑.๖ ผลกระทบจากการเปิดเสรีการค้าและความตกลงระหว่างประเทศต่อระบบอาหาร

๔.๑.๗ ปัญหาสุขภาวะที่เกิดจากระบบอาหาร

๔.๑.๘ การแผ่ขยายของอาณานิคมทางอาหาร

๔.๑.๙ วัฒนธรรมอาหารต่างชาติครอบงำวัฒนธรรมอาหารท้องถิ่น

๔.๑.๑๐ การขาดนโยบายเกี่ยวกับความมั่นคงทางอาหาร

๕. ความมั่นคงทางอาหารของประเทศไทย

ประเทศไทยแม้จะได้ชื่อว่าเป็นประเทศผู้ส่งออกอาหารรายใหญ่ในอันดับต้น ๆ ของโลก โดยติดอันดับ ๑ ใน ๑๐ ของโลก แต่ยังปรากฏว่า มีประชาชนอีกเป็นจำนวนมากที่ยังไม่มีความมั่นคงทางอาหาร ซึ่งจากข้อมูลขององค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติได้ระบุไว้ว่า ในช่วงปี ๒๕๔๗-๒๕๔๙ ประเทศไทยมีประชากรเป็นผู้ขาดสารอาหารถึงร้อยละ ๑๗ ทำให้การเจริญเติบโตของเด็กอยู่ในอัตราที่ต่ำ และข้อมูลของกระทรวงศึกษาธิการที่ระบุว่า ยังมีเด็กนักเรียนร้อยละ ๗ ที่ไม่ได้รับอาหารเพียงพอ[๑๖]

[๑๕] โปรดดูเชิงอรรถที่ ๙ ข้างต้น

[๑๖] วรรณภา บูชา, ความมั่นคงทางอาหาร...เริ่มจากครัวชุมชน (ออนไลน์), แหล่งที่มา http://www.thaihealth.go.th

๕.๑ สถานการณ์ด้านความมั่นคงทางอาหารของประเทศไทย

ความมั่นคงทางอาหารของประเทศไทยในปัจจุบันกำลังถูกท้าทายจากภัยคุกคามทั้งภายในและภายนอกประเทศ ในระดับประเทศนอกจากปัญหาในเชิงนโยบายของรัฐทางด้านการเกษตร โดยเฉพาะเกษตรกรรายย่อย และความเหลื่อมล้ำทางสังคมแล้ว ระบบเกษตรกรรมและอาหารของไทยยังต้องเผชิญกับสถานการณ์ภัยพิบัติทางธรรมชาติที่ทวีความรุนแรงยิ่งขึ้น จากภาวะภัยพิบัติได้ชี้ให้เห็นถึงวิกฤติของการกระจายอาหาร นอกจากนี้ ประเทศไทยยังมีการนำเข้าสารเคมีการเกษตรเพิ่มมากขึ้นก่อให้เกิดโรคจากการปนเปื้อนในอาหารและปัญหาด้านการจัดการที่ดินส่งผลให้เกษตรกรไม่มีที่ดินทำกิน[๑๗] และจากข้อมูลดัชนีชี้วัดความมั่นคงทางอาหารของโลก หรือ Global Food Security Index ได้จัดลำดับประเทศที่มีความมั่นคงทางอาหารมากที่สุด คือ ประเทศสหรัฐอเมริกา รองลงมาคือ ประเทศเดนมาร์ก นอร์เวย์ และฝรั่งเศส ในส่วนของประเทศไทยจัดอยู่ในลำดับที่ ๔๕ จาก ๑๐๕ ประเทศทั่วโลก นับเป็นอันดับที่สองของอาเซียน รองจากประเทศมาเลเซีย[๑๘]

๕.๒ ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงทางอาหารของประเทศไทย[๑๙]

๕.๒.๑ การเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศโลก (Climate Change) ก่อให้เกิดภัยธรรมชาติ และปัญหาภาวะโลกร้อนมีแนวโน้มทวีความรุนแรงยิ่งขึ้น

๕.๒.๒ ภาวะโลกร้อนจะทำให้ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ลดลง

๕.๒.๓ ข้อตกลงเขตการค้าเสรี (FTA) ทำให้การแข่งขันทางการค้าสูงขึ้น ประเทศที่ผลิตสินค้าได้ถูกกว่าคุณภาพดีกว่าก็จะได้เปรียบ ซึ่งสามารถนำไปขายยังต่างประเทศได้อย่างเสรีมากขึ้น กรณีของประเทศไทยถ้ามีการนำเข้าสินค้าอาหารจากต่างประเทศปริมาณมากจะทำให้แข่งขันกับผู้ผลิตในประเทศ หากผู้ผลิตไทยแข่งขันไม่ได้ก็อาจต้องเลิกการผลิตไป ซึ่งจะนำไปสู่การลดลงของจำนวนผู้ผลิตอาหารในประเทศไทย และจะทำให้ประเทศไทยอาจสูญเสียความมั่นคงทางอาหารในอนาคตได้

๕.๒.๔ การเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดิน โดยเฉพาะที่นำไปทำประโยชน์อย่างอื่นทำให้ผลผลิตพืชอาหารโดยรวมลดน้อยลง

๕.๒.๕ โรคและแมลงศัตรูพืช และโรคระบาดสัตว์ก่อให้เกิดความสูญเสียต่อผลผลิต

๕.๒.๖ ที่ดินเพื่อการผลิตพืชอาหารมีจำกัดและมีแนวโน้มลดลงทุกปีในอนาคตจะส่งผลกระทบต่อความมั่นคงทางอาหารได้เพราะความต้องการอาหารมีเพิ่มมากขึ้นทุกปีจากการเพิ่มขึ้นของประชากร

๕.๒.๗ รายได้ของเกษตรกรที่ผลิตพืชอาหารมีผลตอบแทนได้ไม่คุ้มกับการลงทุน จะส่งผลให้เกษตรกรเปลี่ยนจากการปลูกพืชอาหารไปปลูกพืชชนิดอื่นหรือทำกิจกรรมอื่นที่ให้ผลตอบแทนที่สูงกว่า

๖. นโยบายของรัฐบาลในการส่งเสริมความมั่นคงทางอาหาร

ประเทศไทยได้ดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการสร้างความมั่นคงทางอาหารตั้งแต่ปี ๒๕๕๑ โดยได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการอาหารแห่งชาติขึ้นในปี ๒๕๕๑ และได้จัดทำกรอบยุทธศาสตร์การจัดการด้านอาหารของประเทศไทยในปี ๒๕๕๓ รวมทั้งรัฐบาลได้ส่งเสริมความมั่นคงทางอาหาร[๒๐] ดังนี้

[๑๗] การประชุมสมัชชาวิชาการความมั่นคงทางอาหาร ประจำปี ๒๕๕๕, อิสรภาพทางพันธุกรรม อธิปไตย และความมั่นคงทางอาหาร ระหว่างวันที่ ๑๖-๑๗ พฤษภาคม ๒๕๕๕ คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

[๑๘] จีดีพีโตไม่ใช่คำตอบแก้ความอดอยาก ไทยได้ที่ ๔๕ ความมั่นคงอาหารโลก, ไทยรัฐออนไลน์, แหล่งที่มา http://www.thairath.co.th

[๑๙] โปรดดูเชิงอรรถที่ ๖ ข้างต้น

[๒๐] โปรดดูเชิงอรรถที่ ๖ ข้างต้น

๖.๑ **การจัดทำยุทธศาสตร์สินค้าเกษตร** โดยเฉพาะสินค้าที่เป็นอาหารทั้งด้านพืช ปศุสัตว์ และประมง เพื่อช่วยให้สามารถกำหนดปริมาณการผลิตตามความต้องการ เพื่อรับประกันความเพียงพอของอาหารที่จะบริโภคในประเทศและการส่งออก

๖.๒ **มาตรการการอนุญาตให้นำเข้าสินค้าจากต่างประเทศกรณีจำเป็น** ในกรณีสินค้าในประเทศขาดแคลน โดยรัฐบาลจะลดภาษีหรือลดเงื่อนไขต่าง ๆ ในการนำเข้าเป็นกรณีพิเศษเพื่อให้เพียงพอต่อการใช้ในประเทศ เช่น การนำเข้าถั่วเหลือง กากถั่วเหลือง และข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

๖.๓ **การส่งเสริมการลงทุนด้านการเกษตรในต่างประเทศ** ซึ่งเป็นมาตรการเชิงรุก โดยรัฐบาลได้ส่งเสริมให้ภาคเอกชนไปลงทุนในประเทศเพื่อนบ้าน แล้วส่งกลับมาประเทศไทย โดยลดเงื่อนไขการนำเข้า เช่น โครงการภายใต้ข้อตกลง ACMECS ซึ่งส่วนหนึ่งเป็นพืชอาหารสัตว์ ได้แก่ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

๖.๔ **การใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว** โดยส่งเสริมให้เกษตรกรเข้าใจหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและนำมาปรับใช้ในการดำรงชีวิตประจำวัน

๖.๕ **การจัดทำยุทธศาสตร์อาหารปลอดภัย** (food safety) ซึ่งจะครอบคลุมถึงห่วงโซ่อาหารของกระบวนการผลิตจากไร่นาสู่โต๊ะอาหาร หรือจากผู้ผลิตสู่ผู้บริโภค

อาหารปลอดภัย FOOD SAFETY
กระทรวงสาธารณสุข
Ministry of Public Health

๖.๖ **การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการเกษตร** ได้แก่ การจัดหาแหล่งน้ำ และพัฒนาระบบชลประทาน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต

๖.๗ **มาตรการคุ้มครองที่ดินเพื่อการเกษตรและมาตรการควบคุมการลงทุนด้านการเกษตรจากต่างประเทศ** โดยรัฐบาลจะต้องดูแลเงื่อนไขการลงทุนการผลิตสินค้าเกษตรโดยเฉพาะสินค้าอาหารเป็นพิเศษ

๖.๘ **การสร้างหลักประกันในการประกอบอาชีพของเกษตรกรให้มีความมั่นคง** โดยการจัดให้มีกองทุนสวัสดิการชาวนา

๖.๙ **การจัดระบบการปลูกข้าว** เพื่อให้การปลูกข้าวมีความมั่นคงยั่งยืน และมี**มาตรการสำรองข้าวในกรณีฉุกเฉิน** โดยเป็นความร่วมมือกันระหว่างประเทศสมาชิก ASEAN และอีก ๓ ประเทศ คือ จีน ญี่ปุ่น และเกาหลีใต้ภายใต้โครงการ APTERR (ASEAN Plus Three Emergency Rice Reserve) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือประเทศสมาชิกอาเซียนบวกสามที่ประสบภัยพิบัติฉุกเฉินจากธรรมชาติ ด้วยการทำสัญญาซื้อขายข้าวล่วงหน้าและการบริจาคข้าวแบบให้เปล่าแล้วแต่กรณี โดยต้องสอดคล้องกับระเบียบขององค์การการค้าโลก (WTO) เพื่อไม่ให้บิดเบือนการค้าข้าวในตลาดโลก ซึ่งมีฝ่ายเลขานุการตั้งอยู่ในประเทศไทยที่สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์[๒๑]

๖.๑๐ **ในส่วนของภาคธุรกิจการเกษตร รัฐบาลได้ส่งเสริมการผลิตให้สามารถแข่งขันในตลาดโลกได้** โดยเน้นการผลิตที่ได้คุณภาพมาตรฐานสากล

นายกรัฐมนตรี (นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร) ได้เสนอให้ประเทศไทยเป็นแหล่งของความมั่นคงทางอาหารของโลกในการประชุมกลุ่มผู้นำเขตเศรษฐกิจเอเปกที่สหพันธรัฐรัสเซีย โดยจะนำเอาผลงานด้านการวิจัยมาเพิ่มผลผลิตทางอาหารและใช้เทคโนโลยีให้เกิดประโยชน์ในการถนอมอาหารและแปรรูปอาหารไทย เนื่องจากประเทศไทยมองเห็นประโยชน์ของการส่งออกอาหาร และการเป็นศูนย์กลางของการขนส่งอาหารให้เพียงพอต่อการบริโภคของโลก[๒๒]

น.ส. ยิ่งลักษณ์ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี
ได้เข้าร่วมประชุมผู้นำเขตเศรษฐกิจเอเปก ครั้งที่ ๒๐
ณ สหพันธรัฐรัสเซีย เมื่อวันที่ ๘ กันยายน ๒๕๕๕

---

๒๑ ข้อมูลองค์กรสำรองข้าวฉุกเฉินอาเซียนบวกสาม (APTERR) [ออนไลน์] แหล่งที่มา http://www.oae.go.th

๒๒ นายกรัฐมนตรีดันไทยเป็นแหล่งความมั่นคงทางอาหารโลก, ข่าวเดลินิวส์ [ออนไลน์] วันอังคารที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๕๕, แหล่งที่มา http://www.dailynews.co.th

น.ส. ยิ่งลักษณ์ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี
ได้เดินทางไปร่วมประชุมสุดยอดกรอบความร่วมมือเอเชีย
(Asia Cooperation Dialogue: ACD)
ณ ประเทศคูเวต เมื่อวันที่ ๑๕-๑๗ ตุลาคม ๒๕๕๕

ในการประชุมสุดยอดผู้นำกรอบความร่วมมือเอเชีย หรือ ACD ที่ประเทศคูเวต ระหว่างวันที่ ๑๕-๑๗ ตุลาคม๒๕๕๕ ได้มีการพูดถึงความมั่นคงทางอาหารและพลังงาน ซึ่งต้องทำความร่วมมือให้เกิดเป็นรูปธรรม โดยประเทศไทยได้เสนอเป็นเจ้าภาพในการจัดประชุมครั้งต่อไปในปี ๒๕๕๘ เนื่องจากไทยมีความพร้อมด้านแหล่งอาหารของโลกและต้องการความมั่นคงด้านพลังงาน ทั้งนี้ การประชุม ACD เกิดขึ้นครั้งแรกเมื่อ ๑๐ ปีที่แล้ว โดยการริเริ่มของประเทศไทยและมีการประชุมระดับรัฐมนตรีอย่างต่อเนื่อง ซึ่งการประชุมที่ประเทศคูเวตครั้งนี้ถือเป็นครั้งแรกในการประชุมระดับผู้นำโดยมีสมาชิก ๓๒ ประเทศเข้าร่วม ซึ่งผู้นำที่เข้าร่วมการประชุมต่างต้องการให้เกิดความร่วมมือที่เป็นรูปธรรมและเห็นควรให้มีการประชุมระดับผู้นำอย่างต่อเนื่องต่อไป[๒๓]

สรุป ในภาพรวมระดับประเทศแล้ว ประเทศไทยได้มีการเตรียมความพร้อมในการรับมือกับวิกฤติการณ์ความมั่นคงทางอาหาร โดยรัฐบาลได้ออกพระราชบัญญัติคณะกรรมการอาหารแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งเป็นกฎหมายที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เกิดความมั่นคงทางอาหารที่ยั่งยืนและได้วางกรอบยุทธศาสตร์การจัดการอาหารของประเทศใน ๓ ด้าน คือ (๑) คุณภาพและความปลอดภัยด้านอาหาร (๒) ความมั่นคงด้านอาหาร และ (๓) อาหารศึกษา เพื่อขับเคลื่อนการจัดการด้านอาหารของประเทศไทยให้บรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ แต่อย่างไรก็ตามจะประมาทไม่ได้ โดยเฉพาะเรื่องภาวะโลกร้อนและภัยธรรมชาติที่อาจจะทวีความรุนแรงขึ้นในอนาคต นอกจากนี้ยังมีประชากรจำนวนหนึ่งที่เข้าไม่ถึงอาหารเพราะขาดที่ดินทำกิน หรือมีรายได้ไม่เพียงพอ ดังนั้น การพัฒนาชนบทเพื่อสร้างโอกาสสร้างงานสร้างรายได้ให้แก่ประชาชนผู้ด้อยโอกาสจึงเป็นเรื่องสำคัญที่ภาครัฐต้องเร่งรัดดำเนินการควบคู่กับการพัฒนาการเกษตรต่อไป ซึ่งจะทำให้ประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้น และเข้าถึงอาหารได้มากขึ้น[๒๔]

[๒๓] "ยิ่งลักษณ์" ถึงคูเวตขยายความร่วมมือความมั่นคงทางอาหาร-พลังงาน ถกสุดยอดผู้นำเอเชีย, ข่าวสด (ออนไลน์) แหล่งที่มา http://ww.khaosod.co.th

[๒๔] โปรดดูเชิงอรรถที่ ๖ ข้างต้น

พระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๖) พ.ศ. ๒๕๕๖

แก้ไขเพิ่มเติมความใน (๓) ของมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๗ เนื่องจากปัจจุบันได้มีการปรับปรุงการบริหารราชการ ทำให้มีหน่วยงานของรัฐรูปแบบต่าง ๆ เกิดขึ้นเพิ่มเติมจากหน่วยงานทางราชการที่มีอยู่เดิม อีกทั้งหน่วยงานทางราชการเดิมบางหน่วยก็ได้มีการปรับเปลี่ยนฐานหรือรูปแบบการดำเนินการใหม่ อันมีผลทำให้หน่วยงานนั้น ๆ มิได้มีฐานะเป็นกระทรวง ทบวง กรม หรือหน่วยงานตามที่กฎหมายกำหนดให้ได้รับการยกเว้นค่าธรรมเนียมและภาษีประจำปี อย่างไรก็ดี เนื่องจากหน่วยงานที่เกิดขึ้นหรือปรับเปลี่ยนใหม่นั้นมีฐานะเป็นหน่วยงานของรัฐ สมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยรถยนต์เพื่อให้รถของหน่วยงานดังกล่าวได้รับการยกเว้นค่าธรรมเนียมและภาษีประจำปี

เล่ม ๑๓๐ ตอน ๔๙ ก วันที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๕๖ หน้า ๑

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ พ.ศ. ๒๕๕๖

เนื่องจากกฎหมายที่มีอยู่ในปัจจุบันยังไม่สามารถใช้บังคับเพื่อดำเนินคดีกับการกระทำความผิดฐานมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบกับประเทศไทยได้ลงนามในอนุสัญญาสหประชาชาติเพื่อต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์กรจึงสมควรกำหนดลักษณะความผิดให้ครอบคลุมการกระทำดังกล่าว รวมทั้งกำหนดวิธีการสืบสวน สอบสวนการกระทำความผิด

เล่ม ๑๓๐ ตอน ๕๕ ก วันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๕๖ หน้า ๑

กฎ ก.พ. ว่าด้วยการสั่งให้ข้าราชการพลเรือนสามัญออกจากราชการ กรณีขาดคุณสมบัติทั่วไป หรือมีลักษณะต้องห้าม กรณีหย่อนความสามารถ บกพร่องในหน้าที่ หรือประพฤติตนไม่เหมาะสม กรณีมีมลทินหรือมัวหมอง และกรณีต้องรับโทษจำคุกในความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ หรือต้องรับโทษจำคุกโดยคำสั่งศาล พ.ศ. ๒๕๕๖

เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปด้วยความยุติธรรมและปราศจากอคติ โดยคำนึงถึงผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพของราชการ และเป็นประกันความเป็นธรรมแก่ข้าราชการพลเรือนสามัญ

เล่ม ๑๓๐ ตอน ๔๙ ก วันที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๕๖ หน้า ๔

กฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมการเก็บรักษาไปรษณีย์ภัณฑ์ต่างประเทศในโรงพักสินค้า พ.ศ. ๒๕๕๖

เนื่องจากบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด ได้สร้างโรงพักสินค้าเพื่อเก็บรักษาไปรษณีย์ภัณฑ์ต่างประเทศที่นำเข้ามาในราชอาณาจักร ซึ่งยังไม่ผ่านพิธีการศุลกากรและยังไม่ได้ตรวจมอบไปจากอารักขาของศุลกากรแทนการเก็บรักษาไว้ในคลังสินค้าของศุลกากร ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวเป็นขั้นตอนหนึ่งในการส่งไปรษณีย์ภัณฑ์ต่างประเทศไปยังผู้รับซึ่งมีสัญญาสากลไปรษณีย์กำหนดให้เรียกเก็บค่าธรรมเนียมได้

เล่ม ๑๓๐ ตอน ๕๒ ก วันที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๕๖ หน้า ๘

กฎกระทรวงการอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยว พ.ศ. ๒๕๕๖

เพื่อเป็นการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการการขอรับใบอนุญาต การออกใบอนุญาต และการออกใบแทนใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยว

เล่ม ๑๓๐ ตอน ๕๒ ก วันที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๕๖ หน้า ๑

กฎกระทรวงงดรับจดทะเบียนรถที่ประกอบจากชิ้นส่วนของรถที่ใช้แล้วที่นำเข้ามาจากต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๖

เนื่องจากปัจจุบันได้มีการนำเข้าชิ้นส่วนของรถที่ใช้แล้วมาจากต่างประเทศมาประกอบและจดทะเบียนเป็นรถใหม่จำนวนมากเพื่อหลีกเลี่ยงภาษีอากรในประเทศ

เล่ม ๑๓๐ ตอน ๕๒ ก วันที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๕๖ หน้า ๑๑

กฎกระทรวงการขอและการให้ความช่วยเหลือ การส่งเสริม หรือการสนับสนุนและคุณสมบัติของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม กลุ่มวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมหรือองค์การเอกชนที่มีสิทธิขอความช่วยเหลือ ส่งเสริม หรือสนับสนุนจากกองทุนส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. ๒๕๕๖

เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขอและการให้ความช่วยเหลือ การส่งเสริม หรือการสนับสนุนและคุณสมบัติของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม กลุ่มวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมหรือองค์การเอกชนที่มีสิทธิขอความช่วยเหลือ ส่งเสริม หรือสนับสนุนจากกองทุนส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

เล่ม ๑๓๐ ตอน ๕๕ ก วันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๕๖ หน้า ๑๕

ดูรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ http://www.ratchakitcha.soc.go.th

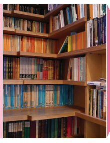

หิ้งหนังสือ

แนะนำโดย สุภาวดี เลิศสถิตย์

มองโลกให้ "HARD OPTIMISM" บวก

หนังสือมองโลกให้บวก : Hard Optimism เป็นหนังสือที่จะเผยเคล็ดลับสู่ความสำเร็จจากการมองโลกในแง่ดี เขียนโดย Price Pritchett แปลและเรียบเรียงเป็นภาษาไทย โดย ดร.ทรรศนะ บุญขวัญ หนังสือเล่มนี้จะสอนให้เรามองโลกในด้านบวกมากขึ้น ช่วยปรับเปลี่ยนมุมมองเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ให้กลายเป็นด้านบวกมากขึ้น

หนังสือเล่มนี้จะบอกให้ทราบถึงพลังแห่งการ**มองโลกในแง่ดี** ที่จะช่วยให้ชีวิตพบกับความสุข ความสงบ และความสำเร็จในชีวิต ซึ่งจะทำให้เราสามารถแก้ปัญหาได้ตรงจุดถ้าเราลองปรับเปลี่ยนความคิดในการมองเรื่องร้าย หันมามองปัญหาในด้านบวกบ้างจะทำให้เรามีสุขภาพจิตที่ดี หลายองค์กรพิจารณารับคนโดยดูเรื่องทัศนคติเป็นสำคัญ เพราะเชื่อว่าถ้าคนคนนั้นมีทัศนคติที่ดีต่อองค์กรแล้วการทำงานร่วมกันก็ไม่ใช่เรื่องยาก เช่นเดียวกับที่หลายองค์กรเชื่อว่าหากคนในองค์กรคิดบวกก็จะสามารถนำพาองค์กรฟันฝ่าอุปสรรคไปสู่ความสำเร็จได้อย่างง่ายดาย คนที่ประสบผลสำเร็จมักจะคิดในแง่บวกเสมอ ทักษะการมองเชิงบวกสามารถเรียนรู้และฝึกฝนได้ คุณสามารถที่จะพัฒนาทักษะการมองเชิงบวกได้เช่นเดียวกับการพัฒนาทักษะด้านอื่น ๆ เช่นกัน การคิดบวกมีความสำคัญ แต่หัวใจสำคัญของการคิดบวก คือ การไม่คิดลบ

หนังสือมองโลกให้บวกจะบอกถึงวิธีการคิดอย่างมีหลักการ และคิดอย่างรอบคอบเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ ในชีวิต โดยมุ่งเน้นไปที่พรสวรรค์มากกว่าการมองในสิ่งที่เลวร้ายต่าง ๆ เน้นย้ำที่โอกาสแทนที่จะใส่ใจกับอุปสรรค ซึ่งจะช่วยอธิบายเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่จะเอื้อให้เกิดประโยชน์สูงสุดและสามารถนำไปพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น การมีทัศนคติที่ดีและมีความหวังในชีวิตจะช่วยกำหนดทิศทางสู่เป้าหมาย และเป็นแรงผลักดันให้ประสบความสำเร็จในชีวิตได้ จิตใจที่คิดแง่บวกจะทำให้เราคิดแต่สิ่งที่ดี ๆ ได้มากมาย เช่น ทำให้เราคิดว่าเราต้องทำให้ได้แทนที่จะปฏิเสธว่าทำไม่ได้ เราสามารถควบคุมสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ ไม่ใช่ปล่อยให้สถานการณ์ควบคุมเรา ทำให้เราได้คิดว่า เราจะนำจุดแข็งและความสามารถของเรามาเป็นพลังในการทำงานได้อย่างไร ทำให้เรามองสิ่งต่าง ๆ ในแง่บวกและคิดว่าทุกอย่างเป็นไปได้

ประวัติผู้เขียน

Price Pritchett เป็นนักพูด เป็นที่ปรึกษาธุรกิจ และเป็นนักเขียนที่มีชื่อเสียงชาวอเมริกัน ผลงานการเขียนส่วนใหญ่ติดอันดับหนังสือขายดี เช่น Carpe Manana 10 วิธีการเป็นผู้นำที่สำคัญในการบริหารจัดการไปสู่อนาคต

ท้องถิ่นควรรู้ฉบับนี้ นำเสนอใน ๒ ประเด็นซึ่งเกี่ยวข้องกับแนวทางการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ คือ

(๑) การใช้อำนาจของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๔๕ ซึ่งมีเจตนารมณ์ในการกำกับดูแลกิจการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการสาธารณสุขซึ่งเกี่ยวพันกับความเป็นอยู่และสภาพแวดล้อมของมนุษย์ในด้านต่าง ๆ และกำหนดมาตรการกำกับดูแลและป้องกันเกี่ยวกับการอนามัยสิ่งแวดล้อมอย่างเพียงพอและมีประสิทธิภาพ เพื่อให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพของสังคมปัจจุบัน เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจสั่งให้ผู้ดำเนินกิจการที่กำหนดให้เป็นกิจการที่ต้องมีการควบคุมโดยไม่ได้รับใบอนุญาตแก้ไขหรือปรับปรุงให้ถูกต้อง และถ้าผู้ดำเนินกิจการไม่แก้ไขเจ้าพนักงานท้องถิ่นจะสั่งให้ผู้นั้นหยุดดำเนินกิจการนั้นไว้ทันทีเป็นการชั่วคราวจนกว่าจะปฏิบัติให้ถูกต้องได้

(๒) การกำหนดเวลาเปิดและปิดตลาดในข้อกำหนดของท้องถิ่น กฎกระทรวงว่าด้วยสุขลักษณะของตลาด พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๑๘ กำหนดให้การเปิดและปิดตลาดต้องเป็นไปตามเวลาที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นกำหนดมีเจตนารมณ์ที่จะให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นกำหนดเวลาเปิดและปิดตลาดให้เหมาะสมต่อสภาพของท้องถิ่น สุขอนามัยของประชาชน และการรักษาสภาพสิ่งแวดล้อมของท้องถิ่นนั้น การใช้บังคับข้อ ๑๘ แห่งกฎกระทรวงฯ นี้ต้องสอดคล้องกับมาตรา ๓๕ (๓) แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ ด้วย กล่าวคือ เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจกำหนดเวลาการเปิดและปิดตลาด โดยต้องออกเป็นข้อกำหนดท้องถิ่นและกำหนดเวลาการเปิดและปิดตลาดให้ชัดเจน

คัดเลือกโดย จิตตา กิตติเสถียรนนท์

เรื่องเสร็จที่ ๔๘๖/๒๕๕๖

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕
(กรณีการใช้อำนาจของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๔๕ และ
การกำหนดเวลาเปิดและปิดตลาดในข้อกำหนดของท้องถิ่น)

กรมอนามัยได้มีหนังสือ ที่ สธ ๐๙๒๗.๐๓/๕๐๑๙ ลงวันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๕๕ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า คณะกรรมการสาธารณสุขได้มอบหมายให้กรมอนามัยในฐานะฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการดังกล่าวหารือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเพื่อขอความเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ ดังนี้

๑) แนวทางการใช้อำนาจของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๔๕

คณะกรรมการสาธารณสุขได้มีคำแนะนำ เรื่อง แนวทางการใช้อำนาจตามมาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ ว่า เจ้าพนักงานท้องถิ่นไม่สามารถออกคำสั่งให้ผู้ดำเนินกิจการโดยไม่ได้รับใบอนุญาตหยุดประกอบกิจการไว้ก่อนจนกว่าจะได้รับใบอนุญาต แต่ให้มีหนังสือแจ้งให้ผู้นั้นหยุดดำเนินกิจการพร้อมทั้งดำเนินคดีกับผู้นั้นทันที ซึ่งกรุงเทพมหานครโต้แย้งว่าการออกคำสั่งให้หยุดดำเนินกิจการไว้จนกว่าจะได้รับใบอนุญาตเป็นแนวทางที่ถูกต้องตามเจตนารมณ์ของกฎหมายแล้ว เนื่องจากในบทบัญญัติได้ให้อำนาจเจ้าพนักงานท้องถิ่นออกคำสั่งทางปกครองกรณีที่ปรากฏว่ามีผู้ดำเนินกิจการปฏิบัติไม่ถูกต้องตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข ซึ่งการประกอบกิจการโดยไม่ได้รับใบอนุญาตถือได้ว่าเป็นการปฏิบัติไม่ถูกต้องตามกฎหมาย จึงเป็นเหตุให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจสั่งให้ผู้ดำเนินกิจการแก้ไขหรือปรับปรุงให้ถูกต้องได้ และมิได้เป็นการใช้อำนาจเกินเจตนารมณ์ของกฎหมายหรือกระทบกระเทือนต่อสถานภาพแห่งสิทธิของผู้ดำเนินกิจการโดยมิชอบ อีกทั้งบทบัญญัติดังกล่าวมิได้กำหนดเงื่อนไขว่าการออกคำสั่งให้แก้ไขหรือปรับปรุงให้ถูกต้องนั้นจะต้องทำเฉพาะกรณีที่เกิดหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าจะเกิดอันตรายร้ายแรงต่อสุขภาพของประชาชนเท่านั้น นอกจากนี้กรุงเทพมหานครได้อ้างคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๐๘๙/๒๕๕๑ ที่วางหลักไว้โดยนัยว่า แม้จะเป็นผู้กระทำผิดฐานประกอบกิจการโดยไม่ได้รับอนุญาต เจ้าพนักงานท้องถิ่นก็สามารถใช้อำนาจตามมาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวออกคำสั่งได้

กรมอนามัยได้นำประเด็นดังกล่าวเข้าพิจารณาในการประชุมคณะอนุกรรมการพิจารณาข้อหารือการดำเนินงานบังคับใช้กฎหมายตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุขฯ ครั้งที่ ๑-๑/๒๕๕๔ เมื่อวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๕๔ และคณะอนุกรรมการฯ มีความเห็นดังนี้

(๑) จากคำแนะนำของคณะกรรมการสาธารณสุขที่ว่า กรณีตรวจพบผู้ดำเนินกิจการตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขประกอบกิจการโดยไม่ได้รับใบอนุญาต ในทางปฏิบัติให้ถือว่าผู้นั้นยังไม่ได้รับสิทธิที่จะประกอบกิจการใด ๆ ได้ และการฝ่าฝืนนั้นเป็นการกระทำที่ครบองค์ประกอบความผิดสำเร็จตามกฎหมายแล้ว จึงแนะนำให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีหนังสือแจ้ง (ไม่ใช่คำสั่ง) ให้ผู้นั้นหยุดดำเนินกิจการพร้อมทั้งให้ดำเนินคดีกับผู้นั้นทันที ซึ่งเป็นการปฏิบัติตามมาตรา ๓๓ วรรคหนึ่ง ประกอบมาตรา ๗๑ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ ทั้งนี้ พระราชบัญญัติดังกล่าวมิได้มีบทบัญญัติให้ใช้อำนาจตามมาตรา ๔๕ ออกคำสั่งทางปกครองแต่อย่างใด

(๒) จากคำพิพากษาในประเด็นที่ว่าการประกอบกิจการโดยไม่ได้รับใบอนุญาตเป็นความผิดตามมาตรา ๓๓ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ กับการฝ่าฝืนคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นเป็นความผิดตามมาตรา ๔๕ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน นั้น เป็นการกระทำที่เป็นคนละกระทงความผิดกันจึงต้องลงโทษแก่ผู้ต้องหาทุกกระทงความผิด ไม่มีรายละเอียดว่าศาลได้พิจารณาในประเด็นที่ว่าเจ้าพนักงานท้องถิ่นจะสามารถใช้อำนาจตามมาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ ออกคำสั่งให้ผู้ดำเนินกิจการ โดยไม่ได้รับใบอนุญาตหยุดดำเนินกิจการทันทีหรือไม่ จึงน่าจะไม่สามารถนำหลักดังกล่าวมากำหนดเป็นแนวทางการใช้อำนาจตามมาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ได้โดยตรง

(๓) ตามขั้นตอนการบังคับใช้กฎหมาย กรณีที่พบผู้ดำเนินกิจการโดยไม่ได้รับใบอนุญาตถือเป็นความผิดสำเร็จแล้ว เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจดำเนินคดีได้ทันทีโดยไม่ต้องผ่านขั้นตอนการออกคำสั่งอีกแต่อย่างใด และเห็นว่าเจ้าพนักงานท้องถิ่นไม่สามารถใช้อำนาจตามมาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ ออกคำสั่งให้แก้ไขหรือปรับปรุงด้านสุขลักษณะได้อีก เนื่องจากจะขัดแย้งกับกฎหมายที่กำหนดว่าต้องให้ระยะเวลาในการปรับปรุงแก้ไขไว้ด้วย การออกคำสั่งกรณีเช่นนี้จึงเท่ากับว่าเจ้าพนักงานท้องถิ่นเป็นผู้รับรองสิทธิให้ผู้นั้นสามารถประกอบกิจการในช่วงเวลานั้นได้โดยไม่ต้องมีใบอนุญาตแต่อย่างใด

๒) การกำหนดเวลาเปิดและปิดตลาดในข้อกำหนดของท้องถิ่น

สำนักงานเทศบาลตำบลเขตรอุดมศักดิ์ จังหวัดชลบุรี ได้ขอหารือกรมอนามัยเกี่ยวกับการจัดทำร่างเทศบัญญัติ เรื่อง ตลาด พ.ศ. .... โดยในข้อ ๒๐ กำหนดไว้ว่า "การเปิดและปิดตลาดต้องเป็นไปตามเวลาที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นกำหนด" ซึ่งข้อความนี้คัดลอกมาจากข้อ ๑๘ แห่งกฎกระทรวงว่าด้วยสุขลักษณะของตลาด พ.ศ. ๒๕๕๑ แต่จังหวัดชลบุรีไม่เห็นชอบกับการใช้ข้อความดังกล่าวและเห็นว่าเป็นการใช้อำนาจที่ไม่สอดคล้องกับกฎหมายแม่บทตามหนังสือตอบข้อหารือของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๒๓๔๓ ลงวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๕๔

กรมอนามัยได้นำข้อหารือดังกล่าวเข้าพิจารณาในการประชุมคณะอนุกรรมการฯ ครั้งที่ ๒-๑/๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ คณะอนุกรรมการฯ เห็นว่า ตามมาตรา ๓๕ (๓) แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้กำหนดให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อกำหนดของท้องถิ่นในการกำหนดเวลาเปิดและปิดตลาดที่ราชการส่วนท้องถิ่นต้องตราเป็นข้อกำหนดโดยผ่านความเห็นชอบจากสภาท้องถิ่นก่อนจึงมีผลบังคับเป็นการทั่วไปกับทุกตลาดในเขตท้องถิ่นนั้นและการกำหนดระยะเวลาเปิดและปิดตลาดจะต้องกำหนดไว้อย่างชัดเจนอีกด้วย อย่างไรก็ตาม หากราชการส่วนท้องถิ่นใดเห็นว่าการกำหนดระยะเวลาเปิดและปิดตลาดจะทำให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติและส่งผลกระทบต่อสภาวะความเป็นอยู่ของประชาชน อาจไม่กำหนดเวลาเปิดและปิดตลาดไว้ในข้อกำหนดของท้องถิ่นก็ได้ แต่ให้ใช้ข้อความว่า "การเปิดและปิดตลาดต้องเป็นไปตามเวลาที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นกำหนด" ซึ่งจะมีผลให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นเป็นผู้มีอำนาจควบคุมการเปิดและปิดตลาดแต่ละแห่งได้โดยต้องระบุเวลาเปิดและปิดตลาดไว้ในเงื่อนไขใบอนุญาต ทั้งนี้ ถือว่าเป็นการใช้อำนาจตามมาตรา ๓๙ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙

คณะกรรมการสาธารณสุขได้พิจารณาข้อหารือและความเห็นของคณะอนุกรรมการฯ ในการประชุมครั้งที่ ๖๗-๒/๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๕๕ เห็นว่าประเด็นที่หารือทั้งสองเรื่องมีความซับซ้อนของข้อกฎหมาย เกี่ยวข้องกับกฎหมายหลายฉบับ ความเห็นของคณะกรรมการสาธารณสุขที่เข้าพิจารณามีความแตกต่างกัน รวมถึงผลของการพิจารณาจะส่งผลต่อการปฏิบัติงานของราชการส่วนท้องถิ่นในวงกว้าง จึงได้มอบหมายให้กรมอนามัยซึ่งเป็นฝ่ายเลขานุการหารือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเพื่อให้ความเห็นในกรณีดังกล่าวและใช้เป็นบรรทัดฐานกำหนดแนวทางการใช้กฎหมายต่อไป ดังนั้น กรมอนามัยจึงขอหารือว่า

๑. เจ้าพนักงานท้องถิ่นสามารถใช้อำนาจตามมาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ ออกคำสั่งทางปกครองให้ผู้ดำเนินกิจการที่ต้องควบคุมตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขโดยไม่ได้รับใบอนุญาตหยุดประกอบกิจการไว้จนกว่าจะได้รับใบอนุญาตได้หรือไม่ อย่างไร

๒. ราชการส่วนท้องถิ่นสามารถใช้ข้อความตามกฎกระทรวงว่าด้วยสุขลักษณะของตลาด พ.ศ. ๒๕๕๑ หมวด ๒ ข้อ ๑๘ กำหนดไว้ในข้อกำหนดของท้องถิ่นว่าด้วยตลาดที่ออกตามความในมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้หรือไม่ อย่างไร

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๐) ได้พิจารณาข้อหารือของกรมอนามัยโดยมีผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น) ผู้แทนกระทรวงสาธารณสุข (สำนักงานปลัดกระทรวงและกรมอนามัย) ผู้แทนกรุงเทพมหานคร และผู้แทนเทศบาลตำบลเขตรอุดมศักดิ์ จังหวัดชลบุรี เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว มีความเห็น ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง เจ้าพนักงานท้องถิ่นสามารถใช้อำนาจตามมาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ ออกคำสั่งทางปกครองให้ผู้ดำเนินกิจการที่ต้องควบคุมโดยไม่ได้รับใบอนุญาตหยุดดำเนินกิจการไว้จนกว่าจะได้รับใบอนุญาตได้หรือไม่ อย่างไร นั้น เห็นว่า มาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ มีเจตนารมณ์ในการกำกับ ดูแลกิจการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการสาธารณสุขซึ่งเกี่ยวพันกับความเป็นอยู่และสภาพแวดล้อมของมนุษย์ในด้านต่าง ๆ และกำหนดมาตรการกำกับดูแลและป้องกันเกี่ยวกับการอนามัยสิ่งแวดล้อมอย่างเพียงพอและมีประสิทธิภาพ เพื่อให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพของสังคมปัจจุบันโดยหมวด ๗ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ได้บัญญัติมาตรการเพื่อกำกับดูแลกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพไว้ตามมาตรา ๓๑ มาตรา ๓๒ และมาตรา ๓๓ ซึ่งเป็นมาตรการที่ใช้บังคับเป็นการทั่วไปแก่กิจการที่กำหนดให้เป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพเพื่อประโยชน์ของรัฐในการกำกับดูแลและป้องกันเกี่ยวกับการอนามัยสิ่งแวดล้อมเป็นสำคัญ และใช้กับผู้ดำเนินกิจการดังกล่าวทุกคนในลักษณะที่เป็นการค้า ไม่ว่าจะเป็นผู้ดำเนินกิจการที่ชอบด้วยกฎหมายตามพระราชบัญญัตินี้หรือไม่ก็ตาม การควบคุมดูแลผู้ดำเนินกิจการจึงรวมถึงผู้ดำเนินกิจการที่ไม่ได้รับใบอนุญาตด้วย ซึ่งกรณีทำนองเดียวกันนี้ คณะกรรมการกฤษฎีกา (ที่ประชุมร่วมคณะกรรมการกฤษฎีกา คณะที่ ๔ คณะที่ ๕ คณะที่ ๗ และคณะที่ ๘) ได้เคยให้ความเห็นไว้ในบันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง อำนาจสั่งการให้โรงงานระงับการกระทำที่ฝ่าฝืนและปฏิบัติให้ถูกต้องตามพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ ว่า บทบัญญัติมาตรา ๓๗ แห่งพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ บัญญัติขึ้นเพื่อควบคุมผู้ประกอบกิจการโรงงาน ไม่ว่าจะเป็นผู้ประกอบกิจการโรงงานที่ชอบด้วยกฎหมายตามพระราชบัญญัตินี้หรือไม่ ดังนั้น อำนาจสั่งการของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตราดังกล่าว จึงครอบคลุมถึงผู้ประกอบกิจการโรงงานที่ไม่มีใบอนุญาตด้วย

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่า กรณีที่ตรวจพบผู้ดำเนินกิจการที่กำหนดให้เป็นกิจการที่ต้องมีการควบคุม โดยไม่ได้รับใบอนุญาต จึงเป็นความผิดตามมาตรา ๓๓ วรรคหนึ่ง และต้องระวางโทษตามมาตรา ๗๑ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ ในขณะเดียวกัน การกระทำดังกล่าวก็เป็นการปฏิบัติไม่ถูกต้องตามพระราชบัญญัติ กฎกระทรวง ข้อกำหนดของท้องถิ่นหรือประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัติหรือคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นที่กำหนดไว้เกี่ยวกับการดำเนินกิจการนั้น ตามมาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นย่อมมีอำนาจตามบทบัญญัติดังกล่าวสั่งให้ผู้ดำเนินกิจการนั้นแก้ไขหรือปรับปรุงให้ถูกต้อง และถ้าผู้ดำเนินกิจการไม่แก้ไข เจ้าพนักงานท้องถิ่นจะสั่งให้ผู้นั้นหยุดดำเนินกิจการนั้นไว้ทันทีเป็นการชั่วคราวจนกว่าจะปฏิบัติให้ถูกต้องได้หรือในกรณีที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นเห็นว่าการดำเนินกิจการนั้นจะก่อให้เกิดหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าจะเกิดอันตรายอย่างร้ายแรงต่อสุขภาพของประชาชน เจ้าพนักงานท้องถิ่นก็สามารถสั่งให้หยุดดำเนินกิจการนั้นไว้ทันทีเป็นการชั่วคราวจนกว่าจะเป็นที่พอใจแก่เจ้าพนักงานท้องถิ่นว่าปราศจากอันตรายแล้วก็ได้ ซึ่งหากผู้ดำเนินกิจการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งดังกล่าวก็เป็นความผิดฐานไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๔๕ ซึ่งจะต้องระวางโทษตามมาตรา ๘๐ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ ตามนัยคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๐๘๙/๒๕๕๑ ดังนั้น การที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นใช้อำนาจตามมาตรา ๔๕ จึงเป็นอีกมาตรการหนึ่งนอกเหนือจากมาตรา ๓๓ เพราะมาตรา ๓๓ เป็นกรณีผู้ดำเนินกิจการที่ต้องมีการควบคุม โดยต้องขอรับใบอนุญาต ส่วนมาตรา ๔๕ เป็นเรื่องของการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นไม่ว่าผู้ดำเนินกิจการนั้นจะได้รับใบอนุญาตหรือไม่ก็ตาม อันเป็นคนละกระทงความผิดกัน สำหรับกรณีตามที่หารือนี้ เจ้าพนักงานท้องถิ่นจึงสามารถใช้อำนาจตามมาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้

ประเด็นที่สอง ราชการส่วนท้องถิ่นสามารถนำความตามข้อ ๑๘ แห่งกฎกระทรวงว่าด้วยสุขลักษณะของตลาด พ.ศ. ๒๕๕๑ ที่กำหนดว่า "การเปิดและปิดตลาดต้องเป็นไปตามเวลาที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นกำหนด" ไปกำหนดไว้ในข้อกำหนดของท้องถิ่นซึ่งออกตามความในมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้หรือไม่ อย่างไร นั้น เห็นว่า โดยที่ตลาดเป็นสถานที่ซึ่งปกติจัดไว้ให้ผู้ค้าใช้เป็นที่ชุมนุมเพื่อจำหน่ายสินค้าอันมีสภาพเป็นของสด ประกอบหรือปรุงแล้วหรือของเสียง่าย ไม่ว่าจะมีการจำหน่ายสินค้าประเภทอื่นด้วยหรือไม่ก็ตาม จึงเป็นสถานที่ที่ต้องกำหนดมาตรการกำกับดูแลและป้องกันเกี่ยวกับการอนามัยสิ่งแวดล้อมอย่างเพียงพอและมีประสิทธิภาพ ด้วยเหตุดังกล่าวมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ จึงบัญญัติให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อกำหนดของท้องถิ่นเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ในการกำกับดูแลตลาด รวมถึงการกำหนดเวลาเปิดและปิดตลาด และเพื่อให้ท้องถิ่นต่าง ๆ ออกข้อกำหนดของท้องถิ่นในเรื่องดังกล่าวเป็นไปในแนวทางเดียวกันรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขจึงออกกฎกระทรวงว่าด้วยสุขลักษณะของตลาด พ.ศ. ๒๕๕๑ กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและมาตรการในการควบคุมหรือกำกับดูแลการดำเนินกิจการตลาดให้ถูกสุขลักษณะ เพื่อให้ท้องถิ่นดำเนินการตามแนวทางดังกล่าว การที่ข้อ ๑๘ แห่งกฎกระทรวงฯ กำหนดให้การเปิดและปิดตลาดต้องเป็นไปตามเวลาที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นกำหนด มีเจตนารมณ์ที่จะให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นกำหนดเวลาเปิดและปิดตลาดให้เหมาะสมต่อสภาพของท้องถิ่น สุขอนามัยของประชาชน และการรักษาสภาพสิ่งแวดล้อมของท้องถิ่นนั้น การใช้บังคับข้อ ๑๘ แห่งกฎกระทรวงฯ จึงต้องสอดคล้องกับมาตรา ๓๕ (๓) แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ ด้วย กล่าวคือ เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจกำหนดเวลาการเปิดและปิดตลาดตามข้อ ๑๘ แห่งกฎกระทรวงฯ โดยต้องออกเป็นข้อกำหนดท้องถิ่นและกำหนดเวลาการเปิดและปิดตลาดให้ชัดเจน ตามมาตรา ๓๕ (๓) แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕

โดยที่กรณีตามที่หารือนี้ เป็นปัญหาในการออกเทศบัญญัติของเทศบาลตำบลเขตรอุดมศักดิ์ จังหวัดชลบุรี ซึ่งมาตรา ๖๐ และมาตรา ๖๒ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ ได้บัญญัติขั้นตอนการออกเทศบัญญัติไว้แล้ว เมื่อนายกเทศมนตรีซึ่งเป็นเจ้าพนักงานท้องถิ่นพิจารณาแล้ว เห็นว่าสมควรกำหนดเวลาเปิดและปิดตลาดแต่ละประเภทเป็นเวลาใดนายกเทศมนตรีต้องดำเนินการตามขั้นตอนเพื่อเสนอให้สภาเทศบาลกำหนดเวลาเปิดและปิดตลาดที่แน่นอนในเทศบัญญัติเพื่อใช้บังคับต่อไป

อัชพร จารุจินดา

(นายอัชพร จารุจินดา)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เมษายน ๒๕๕๖

สามารถดูข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ http://www.krisdika.go.th

ปรัชญา เวสารัชช์

กำจัดสิ่งปฏิกูล

ประกาศ - ท่านผู้อ่านที่รังเกียจ หรือไม่สามารถทนอ่านเรื่องเกี่ยวกับสิ่งสกปรกได้ ไม่ต้องฝืนขอให้รีบข้ามเรื่องนี้ไปโดยด่วน เพราะเป็นเรื่องเกี่ยวกับสิ่งปฏิกูล โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องของศัพท์สารพัดขี้ทั้งหลายที่ใช้ในภาษาไทย คิดว่าภาษาอื่นคงไม่สามารถมีคำทำนองนี้ได้มากเท่ากับที่มีอยู่ในภาษาไทยอีกแล้ว (ไม่รู้ว่าทำไมภาษาไทยจึงมีคำคำนี้มากมายอย่างไม่น่าเชื่อ หรือคนไทยชอบเรื่องพวกนี้)

ถ้าแน่ใจว่าทนอ่านได้ ก็เชิญเลย ไม่ว่ากันอยู่แล้ว (ตัวใครตัวมันรับผิดชอบกันเอง)

ผู้เขียนพยายามรวบรวมคำศัพท์ที่ใช้กันไว้ อย่างน้อยถือเป็นการอนุรักษ์วัฒนธรรมทางภาษาไทยของเรา เพราะเชื่อว่าคำบางคำหรือบางสำนวนนั้น เด็กรุ่นใหม่ไม่รู้จัก (บางคำผู้เขียนเองก็เพิ่งเคยได้ยินเหมือนกัน ๆ)

คำว่าขี้นั้นมีความหมายชัดเจนอยู่ในตัวเอง ว่าเป็นสิ่งปฏิกูลน่ารังเกียจ ยี้ อี๋ย ไม่พึงปรารถนาต้องกำจัดให้เร็วที่สุด (คงหาคนชอบคำนี้น้อยมาก)

เริ่มต้นจากตัวเราเอง อะไรก็ตามที่ผลิตจากร่างกายของเรา (นอกจากพลังงาน) คือกากหรือส่วนที่ต้องกำจัดออกไม่พึงเก็บ ไม่พึงรักษา (กากเดนนั้นเป็นของเหลือของไม่มีประโยชน์จำต้องนำไปทิ้งหรือทำลาย)

สิ่งปฏิกูลที่ออกจากทวารหนักเรียกว่า ขี้ หรือเลือกใช้คำให้รื่นหูก็เรียกว่า อุจจาระ

ถ้าออกจากหู เรียกว่า ขี้หู (บางคนอาจถูกขู่ว่าจะถูกตบขี้หูไหล คงมือหนักนะ)

ออกจากตา เรียกว่า ขี้ตา (ขี้ตานั้นปกติมีไม่มากเป็นก้อนเล็ก ๆ แต่ถ้าเล็กมาก ๆ ต้องเล็กเท่าขี้ตาเล็น ซึ่งใช้เป็นคำเปรียบเทียบสิ่งที่เล็กมาก แสดงว่าต้องเล็กมากจริง ๆ ตัวเล็นมีขนาดแค่ไหนนั้นบอกไม่ได้ เพราะไม่เคยเห็น หรืออาจมองไม่เห็น ถึงเห็นก็ไม่รู้ว่าเขาเรียกว่าเล็น)

สิ่งปฏิกูลที่ออกจากตัว ไม่ยักเรียกว่าขี้ตัว แต่เรียกว่า ขี้ไคล (พวกผู้ชายจอมขี้เกียจ ทั้งหลายต้องเสียเงินไปจ้างหนู ๆ มาช่วยขัดขี้ไคลให้ เพราะขัดเองไม่เป็นหรือขัดเองไม่มันส์เท่าให้อีหนูขัด)

ออกจากจมูก แทนที่จะเรียกว่า ขี้จมูก ก็ดันตัดตัว จ ออกไป (คงเรียกแบบที่ชาวใต้เขาเรียก เพราะคนใต้เป็นคนใจร้อนมักตัดคำ เพื่อได้ใจความเร็ว ๆ จึงเหลือเพียงขี้มูก ถ้าใครร้องไห้มากจนเกิดลูกบอลที่ปลายจมูก เรียกว่าร้องไห้ขี้มูกโป่ง)

ออกจากปากไม่ยักเรียกว่าขี้ปาก แต่เรียกว่าขี้ฟัน เสียฉิบ (เพราะขี้ปากกลับมีความหมายไปอีกแบบหนึ่งคือหมายถึงการพูดตำหนิติเตียน นินทา ค่อนแคะ ถากถางดูถูกคนอื่น จึงต้องระมัดระวังอย่าไปทำอะไรจุ๊กรู๊ให้ชาวบ้านรู้ จะกลายเป็นเรื่องเม้าท์สนุกกันทั่วเมือง กลายเป็นขี้ปากชาวบ้านโดยไม่จำเป็น โดยเฉพาะจากคนที่ปากเป็นหอยเป็นปู)

นอกจากนี้ ที่ออกจากส่วนอื่นของร่างกายยังอาจแจกแจงเฉพาะรายการได้อีก อย่างเช่น ขี้มือ (ขี้นิ้วไม่เคยได้ยิน มีแต่ขี้เล็บ) ขี้ตีน (ไม่เคยได้ยินว่าขี้เท้า คำนี้คนพูดไม่ยอมสุภาพสักที) ขี้หัว ขี้รังแค

ที่แปลกคือออกจากซอกรักแร้ ดันเรียกว่า ขี้เต่าเสียนี่ (ทั้ง ๆ ที่เต่ามันไม่ได้รับรู้ รับเห็นอะไรด้วยเลย)

ถ้าสิ่งปฏิกูลดังกล่าวไม่ออกจากตัว หรือไม่ถูกทำลายไปดันแปะอยู่กับตัว แต่ตอนนี้แย่หน่อยเพราะต้องรีบเอาออก อย่างเช่น ขี้เรื้อน (บางทีเรียกขี้เรื้อนกุฏฐัง) ขี้ทูด (หมายถึงโรคเรื้อน) ขี้กลาก ขี้แมลงวัน หรือขี้แมลงหวี่ (มนุษย์ไปโทษสัตว์อีกแล้ว ทั้ง ๆ ที่เป็นเม็ดดำหรือน้ำตาลที่ติดบนผิวหน้าของคน แมลงหวี่ไม่เกี่ยวซักกะหน่อย ถ้าเป็นเมื่อไหร่ สาว ๆ ต้องยอมเสียเงินให้หมอเอาเลเซอร์จี้ออก)

บรรดาสิ่งปฏิกูลจากตัวเรานั้น โดยธรรมชาติร่างกายจะจัดการกำจัดมันออกมาเอง ถ้าไม่ออก เจ้าตัวก็ต้องจัดการให้ออก (เอาออกเองไม่สนุกพอก็ไปให้คนอื่นจัดการ) เช่น ไปอาบน้ำ ถูขี้ไคล ล้างตา กินยาถ่ายสวนทวาร แคะหู แคะเล็บ เป็นต้น

เพราะหากไม่เอาออก อาจจะเป็นเรื่องใหญ่ลุกลามจนเดือดร้อน (สิ่งปฏิกูลอั้นอยู่กับตัวมันสนุกที่ไหน)

ถ้าเป็นสิ่งปฏิกูลที่ออกจากสัตว์ ก็เรียกตามสัตว์เหล่านั้น เช่น ขี้จิ้งจก ขี้ตุ๊กแก ขี้วัว ขี้ควาย ขี้นก (สิ่งปฏิกูลที่ออกจากสัตว์เราอาจใช้คำว่ามูลแทนก็ได้ เช่น มูลสัตว์ มูลสุกร มูลนก เป็นต้น ทีอย่างนี้ทำเป็นสุภาพ)

มีบางคำที่มีการเสริมสร้อยต่อท้าย หรือมีคำกล่าวเชิงเปรียบเทียบ เป็นต้นว่า

ขี้หมา เคยได้ยินผู้ใหญ่เรียกเด็กอย่างเอ็นดูว่า ไอ้ขี้หมา แต่คำว่าก้อนขี้หมาอาจหมายถึงอวัยวะส่วนปากที่อยู่เหนือน้ำเวลาจระเข้ซุ่มดักเหยื่อ

ขี้เป็ด (ดินขี้เป็ดหรือทรายขี้เป็ดกลับไม่ใช่ส่วนที่ออกจากสัตว์ แต่เป็นเศษดินเศษทรายสีเทาหรือสีดำ คนเราก็ช่างสังเกตแล้วคิดประดิษฐ์คำออกมาใช้ เก่งจริง ๆ ให้ดิ้นตาย)

ขี้ไก่ (มีสำนวนว่าเหยียบขี้ไก่ไม่ฝ่อ คือหมายถึงการทำอะไรแบบหยิบโย่ง จับจด ไม่ทำจริงจัง เป็นพวกเท้าไม่ติดดิน ทำอะไรไม่เป็น เปรียบว่าเวลาจะเหยียบอะไรก็แตะเบา ๆ จนแม้แต่ขี้ไก่ยังไม่แบน ช่างเปรียบเปรยดีจริง ๆ)

ขี้หนู (ก็มีคำเรียกเป็นอย่างอื่นอีกเช่นกัน อย่างพริกขี้หนูซึ่งเป็นพริกเม็ดเล็ก มีรสเผ็ดมาก คนไหนถูกเปรียบว่าเป็นคนตัวเล็กพริกขี้หนู ถือว่าได้รับการยกย่อง อย่างคุณกิ่งแก้ว แม่ของผู้เขียน เพราะถึงจะตัวเล็กแต่ก็สู้ไม่แพ้ใคร ใจเด็ด อนึ่ง ขี้หนูยังหมายถึงขนมอย่างหนึ่ง เรียกว่าขนมขี้หนู เดี๋ยวนี้หากินยากแล้ว มีบ้างแต่ไม่ค่อยอร่อยอย่างแต่ก่อน)

ขี้ช้าง (กลายเป็นสำนวนว่าเห็นช้างขี้ขี้ตามช้าง คือดีแต่ลอกเลียนแบบคนอื่นโดยไม่ดูตาม้าตาเรือ โดยเฉพาะอย่างยิ่งไปเลียนแบบคนใหญ่คนโต หรือคนมีฐานะ)

TATSU

แว่นตาอัจฉริยะ

นวัตกรรมรอบโลกฉบับนี้ขอเอาใจผู้ปกครองที่มีบุตรหลานซึ่งต้องสวมใส่แว่นสายตาเนื่องจากจะมาบอกเล่าเทคโนโลยีล่าสุดเกี่ยวกับแว่นสายตาสำหรับเด็กในปัจจุบัน ซึ่งสามารถปรับเลนส์ของแว่นตาให้เหมาะสมกับผู้สวมใส่ได้ด้วยตนเอง โดยในที่นี้จะขอเรียกว่า **“แว่นตาอัจฉริยะ”**

แว่นตาอัจฉริยะมีรูปร่างหน้าตาเหมือนแว่นสายตาอื่น ๆ ทั่วไป แต่จะ**มีอุปกรณ์เสริมที่ใช้สำหรับปรับความชัดของเลนส์เพิ่มขึ้นมา** โดยเมื่อต้องการปรับเลนส์ของแว่นตาก็ให้นำอุปกรณ์เสริมเสียบไว้ด้านข้างของแว่นตาเพื่อปรับความชัดของเลนส์ เช่น ในกรณีที่สายตาของเด็กเปลี่ยนแปลงไปโดยมีสายตาสั้นกว่าเดิม ก็สามารถปรับความชัดของเลนส์ที่ตัวแว่นได้เลย ซึ่งจะทำให้แว่นตามีเลนส์ที่เหมาะสมกับสายตาของเด็กที่เปลี่ยนแปลงไป *แว่นตาประเภทนี้จะช่วยให้ไม่ต้องวัดสายตาที่โรงพยาบาลหรือร้านตัดแว่นบ่อย ๆ อีกทั้งเป็นการประหยัดเงินของผู้ปกครองไปอีกทางหนึ่งด้วย*

เทคโนโลยีในปัจจุบันทำให้การดำรงชีวิตของคนเรามีความสะดวกสบายขึ้นกว่าแต่ก่อนอย่างมาก อย่างเช่นแว่นตาอัจฉริยะที่กล่าวไปข้างต้น จากเดิมที่อาจจะต้องไปพบแพทย์หรือผู้เชี่ยวชาญด้านสายตาทุกครั้งเมื่อมีปัญหาเกี่ยวกับสายตา ก็จะสามารถปรับเปลี่ยนระดับเลนส์ได้เอง ซึ่งทำให้มีความสะดวกสบายยิ่งขึ้น ก็คงต้องลองติดตามกันดูว่าแว่นตาประเภทนี้จะเป็นที่นิยมกันมากน้อยเพียงใด

ที่มา: www.tuvie.com/child-vision-glasses-feature-self-adjustable-lens/
http://www.designboom.com/design/child-vision-glasses-allow-kids-to-customize-prescription/

หมายเลข-เลขหมาย

คำว่า หมายเลข และ เลขหมาย มีความหมายต่างกัน

หมายเลข มักเป็นคำที่ใช้นำหน้าตัวเลข เพื่อระบุถึงคนหรือสิ่งของที่มีตัวเลขกำกับโดยเฉพาะเจาะจง เช่น ถ้าจะเดินทางไปภาคตะวันออกต้องใช้ทางหลวง**หมายเลข** ๓, ถ้าจะเดินทางไปภาคใต้ ต้องใช้ทางหลวง**หมายเลข** ๔, ถ้าไม่ทราบหมายเลขห้องของคนไข้ก็สอบถามได้ที่เคาน์เตอร์**หมายเลข** ๑

เลขหมาย คือ ตัวเลขเรียงกันเป็นชุด มักหมายถึงเบอร์โทรศัพท์ คำว่า **เลขหมาย** มีความหมายไม่เฉพาะเจาะจง ไม่ปรากฏกับตัวเลข คือใช้โดด ๆ และไม่ใช้ระบุคนหรือสิ่งของเหมือนคำว่า หมายเลข เช่น ที่บ้านมีโทรศัพท์ ๕ **เลขหมาย** หมายเลขที่ใช้ประจำคือ ๐ ๒๓๕๖ ๐๔๖๖, โครงข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ มีการขยายตัวเพื่อรองรับเครื่องลูกข่ายเพิ่มอีก ๙ ล้าน**เลขหมาย**, ในวันวาเลนไทน์มีผู้ใช้บริการการส่งข้อความจาก**เลขหมาย**หนึ่งไปยังอีก**เลขหมาย**หนึ่งเป็นจำนวนมาก, ถ้าสมัครวันนี้จะได้รับยกเว้นค่ามัดจำ**เลขหมาย**และค่าจดทะเบียน

ที่มา : *บทวิทยุรายการ "รู้ รัก ภาษาไทย"*
ออกอากาศทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย
เมื่อวันที่ ๓ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๑ เวลา ๗.๐๐-๗.๓๐ น.

คัดเลือกโดย จิตตา กิตติเสถียรนนท์

กันย์นี

อุ□ยา□แห่งชาติผาแต้□

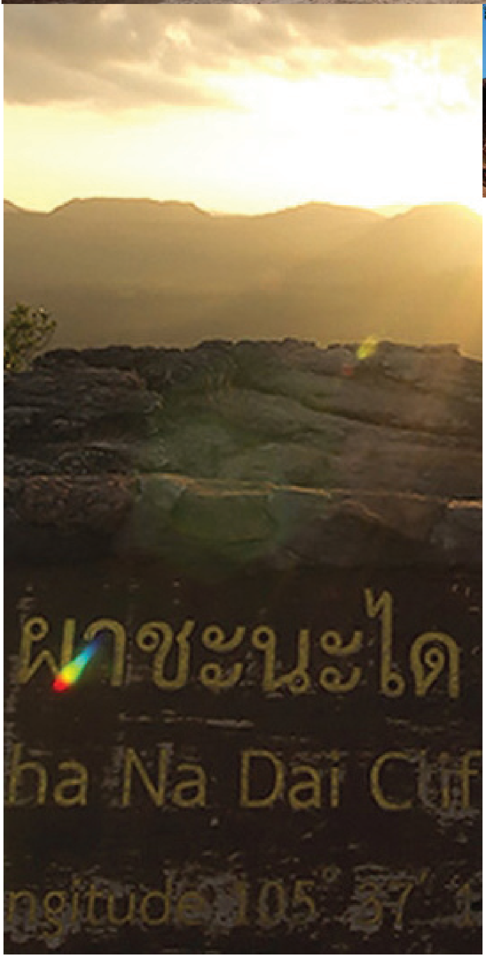

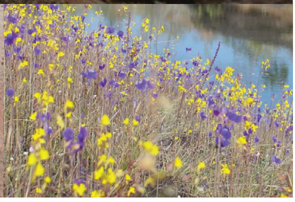

สวัสดีผู้อ่านทุกท่าน ไปไหนไปกันฉบับนี้ ขอเชิญชวนไปเที่ยวชมภาพบันทึกพันปีที่ริมโขงที่สวยงาม และชมพระอาทิตย์ขึ้นจุดแรกของประเทศไทย ณ **อุทยานแห่งชาติผาแต้ม** อำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งตั้งอยู่ทางตะวันออกสุดของประเทศไทย

คำว่า **"แต้ม"** ในภาษาถิ่นดั้งเดิม หมายถึง รอยวาด ระบาย ประทับ หรือการกระทำด้วยประการใด ๆ โดยใช้สีให้ปรากฏรูปภาพ เครื่องหมาย หรือสัญลักษณ์ต่าง ๆ

ผาแต้มนี้เป็นแหล่งที่พบภาพเขียนสียุคก่อนประวัติศาสตร์อายุราว ๓,๐๐๐-๔,๐๐๐ ปี แบ่งออกได้ ๔ กลุ่ม โดยกลุ่มที่ยาวที่สุดยาว ๑๘๐ เมตร และมีภาพมากกว่า ๓๐๐ ภาพ

อุทยานแห่งชาติผาแต้มห่างจากกรุงเทพมหานครประมาณ ๖๒๙ กิโลเมตร สามารถเดินทางได้โดยรถยนต์ รถไฟ รถโดยสารประจำทาง และเครื่องบิน

สถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจ ได้แก่ ภาพเขียนสีก่อนประวัติศาสตร์ผาแต้ม ผาหมอน ผาลาย น้ำตกทุ่งนาเมือง ทุ่งดอกไม้ป่า น้ำตกสร้อยสวรรค์ น้ำตกแสงจันทร์ เสาเฉลียง ถ้ำปาฏิหาริย์ ผาเมย และผาชะนะได ซึ่งเป็นจุดที่กรมอุตุนิยมวิทยาใช้เป็นจุดคำนวณเวลาพระอาทิตย์ขึ้น

นอกจากนี้ ยังมี**พันธุ์ไม้**นานาชนิด เช่น ดุสิตา สรัสจันทร ทิพย์เกสร หญ้าข้าก่ำ หยดน้ำค้าง โดยเฉพาะในช่วงฤดูฝนตามลานหินทรายในผาแต้มจะมีไม้กินแมลงสีเหลืองสดใสชื่อสร้อยสุวรรณา งอกงามขึ้นเป็นดงขนาดใหญ่สวยงามแก่ผู้พบเห็น

ที่มา : - http://park.dnp.go.th/visitor/nationparkshow.php?PTA_CODE=1073
- th.wikipedia.org/wiki/อุทยานแห่งชาติผาแต้ม

กองบรรณาธิการ

ที่ปรึกษา ดร.อำพน กิตติอำพน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี, สมชาย พฤฒิกัลป์ รองเลขาธิการคณะรัฐมนตรี, ธวัชชัย สวัสดิ์สาลี รองเลขาธิการคณะรัฐมนตรี, ศิริ เลิศธรรมเทวี รองเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

บรรณาธิการ สิบพัน วนวิสุทธิ์ รองเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ผู้ช่วยบรรณาธิการ จิตตา กิตติเสถียรนนท์, ทัศน์ศุภางค์ ทัยประสิทธิพร, ปัญญาพล ศรีแสงแก้ว, ปราณี สาสน์ธรรมบท, พงษ์เทพ พ่วงเสมา, วันนภิศ จารุสมบัติ, สมจิตร รูปเหมาะ, สมศรี นาคจำรัสศรี, สุภาวดี เลิศสถิตย์, ช้อนฟ้า เวชชาชีวะ

ฝ่ายประสานงาน จิตตา กิตติเสถียรนนท์

ฝ่ายพิสูจน์อักษร วิบูลย์ลักษม์ มีชัย, สุภาวดี เลิศสถิตย์

ฝ่ายจัดงานศิลป์ เขมจิรา ขันแก้ว

ฝ่ายประชาสัมพันธ์ เฉลิมขวัญ ทองจันทร์

ฝ่ายจัดการทั่วไป กนกวรรณ พงษ์พันธ์, เขมจิรา ขันแก้ว, ดวงกมล แสงสุวรรณ, ดวงตา สุรพัฒน์, ธัญมน สินสำอาง, ปัญญา อาษาพันธุ์, ภัทรพล ตโมหรณวงศ์, วัชรี สิงหราช , อาทิตติยา คำตา

พิมพ์ที่ สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา ถนนสามเสน กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐ โทร. ๐-๒๒๔๓-๐๖๑๑-๓

- ☺ ธรรมเป็นเรื่องที่ละเอียดมาก ถ้าเป็นอวิชชา เคยไม่รู้มานานแสนนาน หลายแสนโกฏิกัปป์มาแล้ว ถ้ายังไม่รู้อย่างนี้ ก็ต้องอยู่ต่อไปอีกนานแสนนาน สุขทุกข์ไปตามเรื่องราวด้วยความไม่รู้
- ☺ การฟังธรรมะ ก็เพื่อรู้ความจริง แล้วปัญญาจะทำหน้าที่รู้ว่าสิ่งใดควร สิ่งใดไม่ควร
- ☺ เห็นก็เห็นคนเดียว ได้ยินก็ได้ยินคนเดียว แม้แต่คิดก็คิดคนเดียว ธรรมที่เกิดขึ้นทีละหนึ่ง ถ้ารู้อย่างนี้จริง ๆ จะเกลียดคนอื่นไหม จะโกรธคนอื่นไหม หรือจะเมตตาและให้อภัย เพราะมีปัญญาที่จะเห็นโทษว่าขณะใดที่โกรธเกลียดคนอื่น ก็สะสมสิ่งที่ไม่ดี และยังเพิ่มขึ้นตามความไม่รู้ ซึ่งจะตามไปแม้เกิดใหม่เป็นคนอื่นแล้ว
- ☺ รู้ความจริงและเข้าใจถูกว่า ไม่มีเรา ไม่มีตนที่เที่ยง ถ้าเข้าใจถูก รักตนที่เกิดดับมากแค่ไหน ผิดหรือถูกที่ไปรักสิ่งที่เกิดดับ แล้วก็ไปยึดถือสิ่งนั้นว่าเป็นเราทั้ง ๆ ที่สิ่งนั้นก็ไม่มีแล้ว ไม่เหลือเลย แล้วก็ไม่กลับมาอีกด้วย เพียงแค่เกิดขึ้นปรากฏ แล้วก็หมดไป
- ☺ ทุกสิ่งต้องมีธาตุดิน น้ำ ไฟ ลม มีสิ่งที่กระทบตาปรากฏเป็นรูปร่างสัณฐานให้จำได้ไม่ต้องเรียกชื่อก็ได้ แค่เดินมาไม่ต้องเรียกชื่อก็รู้ว่าเป็นใคร เพราะฉะนั้น ถ้าเข้าใจจริง ๆ จะต้องติดข้องกับสิ่งที่เกิดแล้วดับหรือ?
- ☺ ถ้าศึกษาพระสูตร (ในพระไตรปิฎก) ไม่ดี จะมีความเห็นผิด เพราะเป็นเราทั้งหมดเลยได้ยินคำว่าเพียรก็เพียรแล้วด้วยความเป็นเรา ไม่ได้เข้าใจถูกต้องว่าเพียรคืออะไร เกิดขึ้นเพราะเหตุไรเพียรเกิดขึ้นแล้วก็ดับไป
- ☺ พระวินัย พระสูตร และพระอภิธรรม คือสิ่งที่มีจริง พระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ความจริงโดยสิ้นเชิงโดยประการทั้งปวง ซึ่งคนอื่นไม่ต้องไปคิดอะไรอีก เพียงแค่ฟัง แล้วค่อย ๆ ไตร่ตรองให้ค่อย ๆ เข้าใจขึ้นจะทำให้คลายความไม่รู้และคลายความเห็นผิด

ที่มา : ประมวลธรรม จากการสนทนาพื้นฐานพระอภิธรรม
ที่มูลนิธิศึกษาและเผยแพร่พระพุทธศาสนา
วันอาทิตย์ที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๕๕
http://www.dhammahome.com/home.php

คัดเลือกโดย อ้อนฟ้า เวชชาชีวะ

ท่านสามารถเปิดอ่าน
สลค.สาร ผ่านทาง website ของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี www.cabinet.thaigov.go.th